

AVE MARIA

MAREC 1944

LETNIK 36

AVE MARIA

36. LETNIK

MAREC, 1944

Kaj je kje na strani te številke.

Kaplja krvi in ptička — S. L.str.	1
Pota Judeževa — F. K.	3
Prva beseda Kristusova na križu	5
Mož žuljavih rok — F. J.	7
Zakrament, da je veselje — J. Žagar	9
Družinsko svetišče — A. N.	11
Družinska molitev — P. G.	13
Voznik Boštjan — A. Orehek	14
Socijalno mišljenje — A. N.	15
Tonče s Sloma, letna povest — P. B. Ambrožič.....	17
Poročilo iz Slovenije	17
Imenik nekaterih partizanskih žrtev	21
Sveti Alfonz Ligvorij uči ljubiti Boga — P. B.....	27
Kako molijo Tibetanci — D. A.	29
Skopuh — ruska pripovedka	31
Jožetom in Jožicam za God — pesem — J. Starešinič	32
Stoji, stoji Ljubljanca — pesem — J. Starešinič....	32
Križem kraljestva križa — P. B.	33
Terezika, roke si podajva! (Iz spominov)	35

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaaš vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelj:

FRANČIŠKANI V LEMONTU.

Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

A V E M A R I A

MAREC, 1944—

—Letnik XXXV

KAPLJA KRVI IN PTIČKA

BILO je v onem času, ko je Gospod Bog ustvaril svet. In ni ustvaril le neba in zemlje, ampak tudi živali in rastline, ki jim je obenem dal tudi imena.

Veliko zgodb bi utegnili povedati iz onega časa. In če bi poznali vse te zgodbe, bi nam bilo jasno vse, kar je na svetu, in česar zdaj ne moremo razumeti.

Tedaj se je zgodilo nekega dne, ko je Gospod Bog sedel v nebesih in barval ptičem perje, da ni bilo nič več barv v njegovih lončkih. In bi bil na ta način ostal lišček brez barve, če ne bi bil Bog obrisal vseh čopičev ob njegovo perje.

In tedaj se je tudi zgodilo, da je dobil osel dolga ušesa, ker si ni zapomnil svojega imena. Pozabil ga je bil, če se je le odstranil za nekaj korakov na nebeške poljane. In trikrat je bil prišel nazaj vprašat, kako mu je ime. Ljubi Bog je postal končno že nepotrpežljiv; zgrabil ga je za uhlje in mu dejal: "Tvoje ime je: osel, osel, osel." — In ko je tako dejal, je natezal oslova ušesa bolj in bolj, da bi bolje slišal in si bolje zapomnil, kar bi mu kdo povedal.

Istega dne so bile kaznovane tudi čebele. Zakaj, ko je bila ustvarjena čebela, je koj pričela nabirati med. In ljudje in živali, ki so vdihavali ta dobri vonj, so prihajali bliže in so ga pokušali. A čebela je hotela obdržati vse zase in je zapodila s strupenimi piki vse, ki so se približali satovju. To je videl ljubi Bog — in koj je poklical čebelo k sebi, da bi jo kaznoval.

"Obdaril te bom z lastnostjo, da moreš nabirati med, ki je najslajše, kar sem ustvaril. S tem ti pa nisem dal pravice, da bi bila trdosrčna do svojih bližnjih. A zdaj

pomni, da bo morala vsaka čebela umreti, če bo pčila koga, ki bo pokušal med."

Ah da, to je bilo tedaj, ko je oslepel črček in je mravlja izgubila perutnice. Toliko čudovitih stvari se je pripetilo tistega dne.

Gospod Bog je sedel ves dan vzvišeno in dobrohotno na prestolu in je ustvarjal in vdihaval življenje. A na večer se je spomnil, da bi ustvaril še majhnega, sivega ptička.

"Misli na to, da se moraš imenovati taščica," je dejal ljubi Bog, ko je bil gotov. In je dejal ptička na svojo dlan in ptiček je odletel.

In ko je ptiček letal nekaj časa okrog in je opazoval lepo zemljo, kjer bi moral zdaj živeti, si je zaželel videti samega sebe. Tedaj je videl, da je ves siv in so njegove prsi prav tako sive kakor vse drugo. Taščica se je ozirala in vrtela okrog in se ogledovala v vodi, a ni mogla najti na sebi niti enega rdečega peresca.

Tedaj je poletel ptiček k ljubemu Bogu nazaj.

Naš ljubi Bog je sedel dobrohotno in milo na prestolu. Iz njegovih rok so se razvijali metulji, ki so se gugali okrog njegove glave, golobje so grulili na njegovih ramah in okrog njega so poganjale iz zemlje vrtnice, lilije in marjetice.

Ptiček je bil ves preplašen in mu je močno bilo srcece. A v lahnih lokih se je bližal bolj in bolj ljubemu Gospodu Bogu in mu je slednjič sedel na roko.

Tedaj je vprašal nebeški Oče, kaj želi od njega, in ptiček je odgovoril:

"Le nekaj bi te še rad vprašal."

"Kaj hočeš torej vedeti?"

"Zakaj nimam nobenega rdečega peresca? Saj sem vendar od kljuna do konca repa popolnoma siv? Zakaj nimam niti enega rdečega peresca?"

In ptiček je zrl proseče z velikimi, črnimi

očmi Gospoda Boga in je vrtel glavico sem in tja. Vseokrog je videl fazane, ki jim je bilo rdeče perje posuto z zlatim prahom, papige, ki so imele košate, rdeče ovratnike, peteline z rdečimi grebeni. In kaj še drugi — metulji, zlate ribice in vrtnice! Seveda je pri tem mislil ptiček, kako malo bi bilo potrebno — morda le ena sama majhna kaplja na prsi — pa bi bil lep ptič in bi zaslužil svoje ime.

“Čemu bi mi bilo ime taščica in mi je perje popolnoma sivo?” je ponovil ptiček in je menil, da bo dejal ljubi Bog; — Ah, moj mali prijatelj, vidim, da sem pozabil pobarvati z rdečo barvo perje na tvojih prsih, a potrpi le nekoliko — pa bo stvar urejena.

Vendar se je ljubi Bog le milo nasmehnil in dejal:

“Imenoval sem te taščico in tako bodi tvoje ime. A sama glej, da si prislužiš rdečega perja na prsi.”

In potem je dvignil ljubi Bog roke in je vnovič izpustil ptička na svet.

V globokih mislih je ptiček letel skozi nebesa. Kaj bi tak majhen ptiček, kakršen je on, mogel prav za prav storiti, da bi si prislužil rdečega perja?

Edino, česar se je utegnil spomniti, je bilo to, da si je izbral prebivališče v trnjevem grmovju. Med bodicami gostega trnjevega grmičevja si je napravil gnezdo. Zdelo se je, kakor bi upal, da se bo prilepil listič vrtnice na njegove prsi in mu dal rdeče barve.

*

Neskončno dolga doba je minila po onem dnevu, ki je bil najveselejši na zemlji. Že so bili zapustili paradiz ljudje in živali in se razširili po zemlji. In ljudje so že toliko napredovali, da so znali obdelovati zemljo in pluti po morju. Preskrbeli so si obleko in okraske, da, že dolgo časa so si znali postavljati velike templje in mogočna mesta, kakor Tebe, Rim in Jeruzalem.

Potem se je približal nov dan, ki bi morali v svetovni zgodovini še dolgo misliti nanj. In tisti dan je sedela zjutraj neka taščica na majhnem, golem gričku pred obzidjem Jeruzalema. In je pela mladičem, ki so počivali sredi nizkega trnjevega grmičevja v majhnem gozdu.

Ptica taščica je pravila svojim malčkom o dnevu stvarjenja in kako so dobili oni svoje ime. Tako je pravila taščica svojim mladičem in tako je pravila že ona prva, ki je bila zaslišala božji glas in je izšla iz roke Stvarnikove.

“In glejte,” je žalostno prenehala povest, “toliko let je minilo izza onega dne ustvarjanja, toliko vrtnic je že ocvelo, toliko mladih ptičkov je že izlezlo iz jajčec, da jih ne more sešteti nihče, vendar je taščica še vedno majhen, siv ptiček. Ni se ji še posrečilo pridobiti si rdečih peresc.”

Mladi ptički so nastežaj odprli kljunčke in so vprašali, ali se niso potrudili njihovih predniki, da bi izvršili kako junaštvo in si tako pridobili predragocene rdeče barve.

“Vsi smo storili, kar smo mogli,” je pel ptiček, “a ni se posrečilo nikomur izmed nas. Že prva taščica je bila srečala prav sebi enakega ptička. In ga je koj imela tako rada, da so vzplamtele njene prsi. — Ah, — je pomislila — zdaj razumem vse. Ljubi Bog je menil, da moram goreče ljubiti in pobarvati perje na prsih z gorečo ljubeznijo svojega srca. — A ni se ji posrečilo, kakor se ni posrečilo nobenemu izmed nas in se tudi vam ne bo posrečilo nikoli.”

Mali, mladi ptički so otožno začivkali. Že so bili žalostni, da ne bo nikdar krasila rdeča barva njihovih majhnih, s puhom poraslih prsi.

“Zaupale smo tudi v svoje petje,” je pel stari ptiček v dolgih, zateglih zvokih. “Že prva taščica je pela tako lepo, da so se ji širile prsi od navdušenja in je spet pričela upati. — Ah, — je mislila — moje perje bo zardelo zaradi gorečnosti moje duše za petje. — A se ji ni posrečilo, kakor se ni posrečilo nobeni potem in se tudi vam ne bo posrečilo.”

Spet so otožno začivkali mladi ptički s svojimi napol poraslimi grli.

“Zaupale smo tudi v svojo neustrašenost in hrabrost. Že prva taščica se je borila hrabro z drugimi ptiči in njene prsi so žarele od bojaželjnosti. — Ah, — je mislila — moje perje bo zardelo od bojaželjnosti mojega srca. — A se ji ni posrečilo, kakor se ni posrečilo nobeni potem in se tudi vam ne bo posrečilo.”

Mali, mladi ptički so začivkali polni zupanja, da bodo oni vendarle poizkusili priti do zaželenega plačila. A ptiček jim je otožno odvrnil, da je to povsem nemogoče. Kako bi smeli pričakovati oni, kar se že toliko izvrstnim prednikom ni posrečilo doseči? Kaj hočejo storiti več, kot da bi ljubili, peli in se bojevali? Kaj bi . . . Ptiček ni dokončal stavka. Zakaj skozi jeruzalemska vrata je prihajala velika množica ljudi. In množice so hrumele na vrh grička, kjer je bilo ptičje gnezdo. — Bližali so se jezdec na ponosnih konjih, vojščaki z dolgimi sulicami, rabljevi hlapci z žebli in s kladivi. In slovesno so stopali duhovniki in sodniki, ihteče ženske in pred vsemi temi je prihajalo divje hrumeče nižje ljudstvo kot zoprnó tuleče spremstvo postopačev. Mali, sivi ptiček je drgetaje sedel na robu gnezda. Vsak hip se je zbal, da bodo pomandrili nizko trnjevo grmičevje in pomorili mladiče. "Pazite," je začivkal malim, neogljenim stvarcam, "splazite se prav tesno skupaj in se ne oglasite niti z glaskom! Tu prihaja konj, ki stopa prav tik nad nami! Ondi se bliža vojščak v sandalah, ki so podkovane z železom!.. Ondi drevi ves divji trop!"

Mahoma ptiček ni več opominjal. Utihnil je in onemel in je skoraj pozabil nevarnost, ki je pretila vsem.

Potem je brž skočil v gnezdo in razprostrl svoja majhna krila čez mladiče.

"Ne, ne, to je prestrašno," je začivkal. "Tega ne smete videti. Tamkaj hočejo pribiti tri može na križ!"

In je razprostrl majhna krila tako na široko, da mladiči niso mogli videti ničesar. Zaslišali so le bobneče udarce kladiva, glasno jadikovanje in besneče kričanje ljudske množice.

Taščica je sledila vsemu temu strašnemu prizoru z očmi ki so se širile od groze. Ni mogla odmekniti oči od onih treh nesrečnikov.

"Kako so ljudje vendar okrutni!" je čez čas začivkal ptiček. "Ni jim dovolj, da pribijejo uboge ljudi na križ. Enemu so pritisnili na glavo celo bodečo, trnjevo krono. Natančno vidim, da so ranili trnji njegovo čelo in kaplja kri navzdol. In ta človek je

tako lep in gleda tako milo krog sebe, da ga mora vzljubiti vsak. Ko gledam njegovo trpljenje, mi je, kakor bi prebodla ošiljena puščica moje srce."

Bolj in bolj se je s trnjem križani zasmiлил malemu ptičku.

"Če bi bila brat orel, pa bi potegnila žeblje, ki mu prebadajo roke, in bi zapodila mučivca z močnimi kremplji."

Taščica je videla, kako je kapljala kri s čela Križanega. Ni mogla nič več sedeti na gnezdu.

"Čeprav sem le majhna in borna, vendar moram kaj storiti za ubogega mučenika," je začivkala sama zase. In je zapustila gnezdo ter odletela v ozračje. V velikih lokih je obkrožala Križanega večkrat in se mu ni upala približati. Saj je bil to plašen, majhen ptiček, ki se ni nikdar upal priti v človeško bližino. Toda polagoma se je le ojunčila, zletela je h križu in izvlekla s kljunčkom ostro bodico iz čela Križanega.

V tem pa je padla kaplja krvi s Križanega na ptičkove prsi. Kaplja se je brž razlezla in pordecila vsa majhna nežna peresca na njegovih prsih.

In Križani je odprl ustnice in zašepetal ptičku:

"Ker si usmiljen, si dosegel, po čemer je hrepenel tvoj rod, odkar je bil svet ustvarjen."

Ko je prišel ptiček spet v svoje gnezdo, so mu začivkali malčki:

"Tvoje prsi so rdeče, perjiče grla je bolj rdeče kot vrtnice!"

"To je le kaplja krvi s čela ubogega človeka. Ta bo brž izginila, če se bom kopal v potočku ali čistem studencu," je odvrnil s čivkanjem ptiček.

A čeprav se je kopala taščica še tako, vendar nikoli več izginila rdeča barva z njenih prsi. In ko so dorastli njeni malčki, se je blestela krvavordeča barva tudi na njihovem perju na prsih, kakor se blesti še dandanes na prsih vsake taščice.

(Selma Lagerlof.)

Nihče sebi nosu ne odgrizne.

Boljši postrani nos, ko nobeden.

Kdor se v nos dregne, mu kri priteče.

POTA JUDEŽEVA

F. K.

VELIKA žaloigra daritve Gospodove na Kalvariji je bila končana. Telo Jezusovo je že počivalo v grobu, zastraženem z vojaki in zapečatenem z državnim pečatom. Solnce, ki je ob smrti svojega Stvarnika za tri ure izgubilo svetlobo, je že zašlo. Po ulicah jeruzalemskih, kjer je bilo ta dan tako živahno vrvenje in beganje, je postalo mirno.

Vse že počiva, le eden ta večer ne more najti pokoja. Vleže se, pa takoj zopet skoči pokoncu; skriti se hoče, pa neka nevidna sila ga vleče na prosto. Temno je okrog njega, pa tudi njegovo dušo objema črna tema . . . Ves preplašen beži po ulicah nesrečnega mesta . . ., hiti v dolino Jozafat, čez potok Cedron. Pogled mu uide na Oljsko goro. Krvavordeče mu postane pred očmi . . . Po ušesih mu zvenijo besede neskončne ljubezni, pa tudi nedopovedljive žalosti: "Priatelj, čemu si prišel?" (Mt 26, 50.) — Bolje bi bilo "tistemu človeku, če bi se ne bil rodil . . ." (Mt 26, 24.) še vedno sliši žvižganje drobnih šibic in usnjatih bičev in udarce kladiva, ki zabija žreblje v roke, ki so ga blagoslavljalje. Grozno ga tišči v prsih, ne pusti mu dihati, najraje bi se vrnil in zaklical: "Pustite ga! Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri!" Toda ne! Ne more več — Krčevito drži v roki vrv, jo ovije okrog veje, ki ga tako zapeljivo vabi, jo zadrigne okrog vratu, še enkrat strašno zakolne . . . veselja pa zavriska pekla nad prvo žrtvijo, porošeno s krvjo Sina božjega. Apostol Judež si je v obupu končal življenje. —

Judež-samomorilec! Koliko takih nesrečnih Judežev je že šlo po isti poti obupa večnemu pogubljenju nasproti! Z neverjetno naglico se množi posebno v zadnjem času število onih, ki si sami končajo življenje. Vzemite samo v roke dnevno časopisje in berite! Ali niso v njih samomori že skoraj stalna rubrika? Ali se ne širijo po mestih in tudi po deželi kakor kuga, ki ne prizanaša nikomur: niti otrokom ne, ki sedijo v šolskih klopih in komaj vedo, kaj

je dobro in kaj je zlo, niti starim ljudem, ki stojijo z eno nogo že itak v grobu, ne revežem po barakah, ne bogatašem po razkošnih palačah?

In kaj jih žene k temu nesrečnemu dejanju? Ta vidi, da se kupičijo nanj nesreče, težke kot gora. Izogniti se jim ne more. Vere, ki gore prestavlja, nima več; gre in si konča življenje. — Na drugem gloda neozdravljiva bolezen, kakor gloda črv ob koreninah krepkega drevesa, da se drevo posuši. "Da bo prej konec!" si misli in seže po morilnem orožju. — Zopet drugčega zapelje napačna zavest svetnega ponosa in čast. Nemogoče se mu zdi prenašati tako sramoto pred svetom, zato raje odide s sveta. — Ta je že od prve mladosti užival vse grešne naslade, prenasatil se je, življenje nima zanj nobene vabljenosti več, zato vzame v roke še zadnji kozarec, napolnjen s strupom in ga izpije do dna. — Tu je upornost proti staršem, tam strah pred kaznijo; tu bojzljivost, tam predrznost.

Ubogi ljudje, kam hočejo? Iz nesreče bi radi prišli, pa se vržejo v večno pogubljenje. Revščine, ki jih tare nekaj let, bi se radi iznebili, pa gredo v revščino in bedo brez konca. Radi bi ušli sramoti, pa kam beže? V večno sramoto. Iz ljubezni hočejo umreti, smrt naj jih združi. In res! Ogenj pekla jih bo držal v objemu na veke. **Kazni in svetni pravici bi se radi izognili.** Ali pa se bodo izognili živemu Bogu? Pred njega gredo, ne da bi jih bil poklical. "Strašno pa je pasti v roke živega Boga!" (Bebr 10, 31.) Ali naj se tolažijo z božjim usmiljenjem? Samo tisti se lahko nanj zanaša, ki izpolnjuje voljo božjo. Volja božja pa je: Ne ubijaj!

Toda, ali ni boljše umreti, kot pa živeti bedno, brezupno življenje? Ali je sploh vredno, da živimo? Ali ni življenje za človeka le zlo, le breme, le prevara? Saj zdi se tako . . . Kaj pač ima človek od vsega dela, s katerim se trudi pod solncem? Z jokom pride na svet in s solzo v očesu zopet odhaja s sveta. In ta jok, ali ni nekako prerokovanje tega, kar čaka človeka v življenju? Res, bedno in žalostno je življenje. Pa zakaj? Ker se je ločilo od pravega življenja. Šele takrat, ko so se naši prvi

starši posloveli od Boga, je porobil čelo s potnimi kapljami in nasul na pot kamenje in po zemlji nasejal trnje in osat.

Pa kljub temu mora biti življenje človekovo nekaj posebno dragocenega, da drži Bog sam nad njim svojo roko in ga čuva. Kakor z mogočnim obzidjem ga je zavaroval, ko je govoril na Sinajski gori: "Ne ubijaj!" (7 Moz 20, 13.) Izredna dobrot mora biti življenje, če se Bog sam tako zelo zavzema zanj. Vzrok temu je povedal Bog, ko je govoril Noetu po vesoljnem potopu: "Po podobi božji je človek ustvarjen." (1. Moz 9, 6.) Bog je dal človeku v življenje nekaj svojega, nekaj božjega, nekaj nebeškega. Kdor torej dvigne svojo roko proti sebi, jo dvigne proti onemu, ki mu je podaril življenje. Kdor se pregreši nad svojim življenjem, se pregreši nad lastnino božjo. — Pa še več! V to naravno življenje je prišlo tudi nadnaravno življenje, tisto, ki premaga tudi smrt. Božji Zveličar je dejal: "Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje" (Jan 11, 25). Tako so sedaj dnevi zemskega življenja dnevi milosti in čas priprave na večno življenje. In to je tisto, kar dela naše življenje tako dragoceno. Gorje tistemu, ki si dneve milosti in priprave prostovoljno prikrajša!

Gorje pa tudi človeški družbi, če življenje ljudem ne bo več sveto, če se bodo samomori kar naprej ponavljali! Javnost sliši in bere o njih, pa se za vse to prav nič ne zmeni. Ali ne pove to dovolj, kako globoko je padla v naših dneh pravna zavest? Zdi se, da se vračajo razmere, ki so zapečatile usodo starega Rima. In vzrok temu je, kot nekoč pri Rimljanih: grešna uživanjaželjnost in potem hitra prenasičenost življenja, strah pred vsakim trpljenjem. Strupena korenina, iz katere vse to poganja, pa je odpad od vere in verska brezbržnost. Povsod je tako: kjer gre vera navzdol, tam izgublja tudi življenje svojo vrednost. Čisto naravno. Za vernega kristjana je življenje največja časna dobrot božja, ki naj enkrat preide v večno življenje in srečo; za onega, ki nima vere, pa je življenje samo sredstvo, da uživa. Če nima kaj, ali če ne more več uživati, življenje nima zanj več

pomena, zato ga vrže od sebe kakor vrže otrok od sebe orehovo lupino, ko je enkrat izluščil iz nje sladko jedro. Zato vidimo v časih, ko je vera trdna in živa, mučence; v časih nevere pa moritev in samomorilce.

PRVA BESEDA KRISTUSOVA NA KRIŽU

Govoril na radio Rev. Francis Schweiger.

PRELJUBI poslušalci! Stopimo zopet letos v duhu v tem postnem času čez široko morje v glavno mesto judovske dežele! Zberimo se zopet na gori Kalvariji okoli križa, da vidimo žaloigro velikega petka in slišimo besede umirajočega Zveličarja!

Na srednjem križu je razpet Sin živega Boga. On, ki ves svet z enim prstom drži, je zdaj pred našimi očmi vklečen v močne verige železnih žbljev. On, ki mu prepevajo večne hvalnice nestete trume nebeskih angelov, je obsojen k najgrozotejši smrti. Vseh oči so obrnjene vanj. Med gledalci je mnogo njegovih sovražnikov, ki s krvoločno radovednostjo čakajo na razvoj te svetovne žaloigre in se sprašujejo z zasmehovanjem:

"Ali bomo videli čudež? Ali bo stopil s križa in razgnal svoje sovražnike? Ali bo preklinjal svoje morilce kot jih preklinjata oba razbojnika na njegovi levi in desni?"

Tako in podobno se pogovarjajo njegovi sovražniki in se posmehujejo trpečemu na križu.

Pa pod križem stoje tudi svetniki in svetnice. Objokani, potrti, pa neustrašeni. Poznamo jih. Mati Marija, Magdalena, Janez, zvesti učenec. Tudi ti čakajo, da začujejo zadnje besede umirajočega na križu. Vedo, da bodo mogočne besede, da bodo odmevale v večnost. Vse je pripravljeno: prižnica — križ; pridigar — Kristus; poslušalci — grešniki in svetniki.

Globoka tihota nastane na gori. Premikajo se ustnice umirajočega, tiste ustnice, ki še gori na njih poljub izdajalca. Tiste

ustnice, ki so nekdanje učile: Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tistim, ki vas preganjajo . . . Ali ne bodo te ustnice, trpeče najhujšo žejo v bridkem trpljenju, prekliale danes, kar so nekdanje učile?

Čujte, zdaj govori umirajoči! Da nam ne uide nobena beseda:

“Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!”

Čudovite besede v takih okoliščinah!

Prva misel zadnje gospodove pridige je molitev ljubezni. Molitev ljubezni za tiste, o katerih je nekdanje dejal: Nisem prišel iskat pravičnih, ampak grešnike. Kristus je ostal sam sebi do zadnjega zvest!

Odpusti, Oče nebeški, odpusti njemu, ki me je še danes zjutraj zatajil. Odpusti surovim vojakom, ki so ves dan grdo z mano počeli. Odpusti vsem tem, ki se tu pod križem norčujejo iz mene. Odpusti vsem, ki me bodo izdajali še celo prihodnost in me stokrat zatajili. Odpusti tistim, ki me bodo prodajali za manj ko 30 srebernikov. Oče, odpusti, saj ne vedo, kaj delajo . . .

Dragi poslušalci! Kako tolažljiva je prva Jezusova beseda med sedmimi zadnjimi! Kako polna upanja za nas grešnike! Globok je vodnjak božje dobrotljivosti, neusahljiv je studenec božje ljubezni. Človek bi težko težko odpustil, če bi bil tako pogosto žaljen kot je žaljen Bog. Toda Bog stokrat na dan prizanese, stokrat na dan se usmili in odpušča. Odpušča tistim, ki ne vedo, kaj delajo. Tudi onim odpušča, ki vedo, kaj delajo. Spet in spet jim odpusti, ako se vsaj za hip premislijo. Enkrat pa bo prišel konec za tiste, ki vedo, kaj delajo. Prišel je konec za Judeža, ki je med vsemi mučilci Kristusovimi najbolje vedel, kaj dela. Človek, ki se vedno upira božjemu usmiljenju, ki nikdar ne pokaže dobre volje, ki pozna le svoj napuh, ne more pričakovati odpuščanja. Tak ve, kaj dela. Ve tudi, da se Bog ustavlja prevzetnim, ponižnim pa daje svojo milost.

Tako je Jezus v svojem smrtnem boju na križu ponovno razodel dvoje najveličastnejših božjih lastnosti: ljubezen in usmiljenje. Zato je razodel to dvoje še tik pred smrtjo, da bi vse k sebi pritegnil, kakor je

govoril некоč: Ko bom povzdignjen (na križ), bom vse k sebi pritegnil.

Ljubezen in usmiljenje nam je hotel prav posebno zapustiti kot svoj testament. Ljubezen do Boga, pa tudi ljubezen do bližnjega, ki ji je usmiljenje najljubeznejši brat. Na križu je Gospod pritisnil pečat na svoje poprej govorjene besede: **Ljubi gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje misli.** Druga pa je tej enaka: **Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!**

Ta dvojna ljubezen pa mora biti živa in rodovitna. Pokazati se mora v vsakdanjem življenju človekovem. Ne samo v lepih besedah! “Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo; temveč tisti, ki izpolnjuje voljo mojega Očeta.” Tudi to so znane Zveličarjeve besede. Voljo nebeškega Očeta! Koliko je pa ljudi, ki drugače mislijo! Saj ne delam nič slabega, pravijo, zakaj bi mi bilo treba hoditi k službi božji in zakramentom? To je za tiste, ki so grešniki. Jaz sem pa dober človek . . . Toda ali je naša mati zadovoljna z nami, če ji ne delamo krivice, obenem pa tudi nič dobrega zanjo ne storimo? Ali sta mož in žena zadovoljna drug z drugim, ako si sicer ne moreta nič hudega med seboj očitati, na drugi strani si pa tudi nobenih znakov ljubezni ne izkazujeta? Seveda nista zadovoljna.

Tako je pa tudi pri Bogu. Ni zadovoljen z nami, če se samo posebnih grehov ogiblamo, ampak hoče in pričakuje, da mu izkazujemo tudi posebne znake ljubezni, tiste znake, ki jih zahtevajo od nas božje in cerkvene zapovedi. Posebej pa še s pogostno molitvijo in drugimi dobrimi deli.

Pa ljubezen se mora nanašati tudi na bližnjega, zakaj ta zapoved je prvi enaka. Največja želja umirajočega Zveličarja je bila, da bi ljubezen vladala po svetu med vsemi ljudmi. “To je moja zapoved, da se ljubite med seboj!” Toda kako malo je resnične ljubezni po svetu! Kristus je z žalostjo gledal s svoje prižnice na križu v bližnjo in daljno prihodnost in videl brezmejno mero sovraštva na svetu. Videl je skoraj neprestano prelivanje krvi, videl je v premnogih sirotah in vdovah posledice

brezsrčnih vojska, videl brez števila umorov in ubojev. Zato je bil njegov prvi opomin iz umirajočih ust — poziv k ljubezni tudi do bližnjega. Hotel je reči: Če jaz ljubim vse, tudi svoje sovražnike, in sem pripravljen odpustiti tistim, ki so me križali, ali niste potem tudi vi to storiti dolžni? Dal sem zgled. Če hočete biti moji učenci, stopajte po mojih stopinjah!

Preljubi! Ko v mislih stojimo pod križem v tem resnem postnem času, vprašajmo se, če imamo to dvojno ljubezen, ljubezen do Boga in do bližnjega. In če trdimo, da jo imamo, ali je morda samo na jeziku ali vendar tudi v dejanju? Ali bomo brez koristi poslušali Jezusove besede: Oče, odpusti jim? Ali bo šel brez haska mimo nas tak veličasten zgled?

Gospod, ki na križu umiraš, čuj naše današnje misli! Nič se nam ne zdi vredno, ko zremo v tvoj umirajoči obraz, da bi si nabirali velike modrosti tega sveta. Eno željo pa imamo globoko v srcu — da bi spoznali širokost in dolgost, visočino in globočino tvoje čudovite ljubezni do nas vseh, ki si jo še na križu pokazal. Amen.

MOŽ ŽULJAVIH ROK

F. J.

VSE, kar nam je neposredno znane-ga o sv. Jožefu, pove sv. pismo v nekaj stavkih, pa še tam mu ne pripisuje vzvišenih zamaknjenj in čudežev, niti ne izrednega mrtvičenja samega sebe. Ko je živel, so ga poznali le najožji rojaki; ni umrl občudovan, kot umirajo po navadi veliki svetniki; na njegov grob niso romali in njegovih zemskih ostankov niso slovesno dvignili ter prenesli v zlato rakev. Ljudje namreč občudujejo in proslavljajo le to, kar je izrednega, na zunaj blestečega, zato pa je njih sodba po večini nepravilna in krivična, da pravi Sv. Duh v stari zavezi: "Proklet, kdor zaupa v človeka!" Človeštvo ni znalo zaslutiti veličine preprostega, molčečega galilejskega rokodelca; tudi o njem so dolga stoletja veljale besede: "Ali more iz Nazareta kaj dobrega priti?" Bog sam, vsevedni preiskovalec src in njih ne-

skončno pravični ocenjevalec ga je proslavil: iz nezmotljivo proglašanih resnic o osebi in o delu včlovečenega Boga je padla luč najprej na Marijo ter pokazala njeno vzvišenost, potem pa še na sv. Jožefa. Skromno je stal nazareški tesar dolga stoletja kar v ozadju, dokler ga ni sam Sv. Duh prikazal v vseh njegovih nenavadnih odlikah duha in srca.

Pozdravljen torej, ti prelepi vzor delavcev in vseh mož, ti učitelj družinskega življenja, ti cvet kreposti, v katerega se je razcvela preprosta vsakdanost!

*

Svetnik dela in vzornik vseh delovnih stanov je sv. Jožef. Celó življenje je moral trdo delati, ves pripada delu, in sicer naporemu, težkemu ročnemu delu, ki je še danes tako malo v čisljih, da se mu odtegne vsak, kdor se mu le more, in bi nazareški rokodelca po devetnajstih sto letih prav tako teko našel prenočišča, če bi s svojo zaročenko potrkal na vrata, kot ga ni našel v Davidovem mestu. Včasih ga res vidimo na slikah v lepi obleki z mehkiimi gubami in so njegovi lasje z brado vred lepo urejeni kot pri kakem trgovcu iz Aleksandrije. Pa vse to je le izraz spoštovanja slikarjev in vernih množic, ne pa verno prikazanje resničnosti. Jožefovo življenje je bilo življenje resnega, marljivega rokodelca, blagostanja in udobnosti ni poznal, tudi na svoje kraljevske prednike ni mislil. Saj še lilije po navadi ne utegne na slikah držati v hrapavih rokah, v katerih so ali sekira ali žaga ali železni kotomer, ali sta pa obe zaposleni s skrbnoljubečim pestovanjem deteta Jezusa: poleg njega stoji, zapičena v vitko posodico. Nobena slika pa ne more izraziti ozračja njegove delavnice, ki je bilo prežeto od slanega potu, od vonja po smoli brun in desk ter od ostrega duha mizarskega kleja. Še na grlico, ki se mu je spoštljivo priklanjala ter mu je ljubeče grulila, po večini ni utegnil paziti. In ta enoličnost dela je bila raztegnjena čez celo njegovo življenje.

Ko ga torej Cerkev slavi, proslavlja z njim in v njem tudi delo. Brez dela, in sicer brez resnega, utrudljivega dela, najsi bo že te ali one vrste, bi bilo naše življenje še vse

težje in neznosnejše, saj pravijo, da je za kaznjenca najhujša kazen, če mu odvzamejo sploh vsako delo ter ga prepustijo mučenju njegovih misli in ežlj. Delo nam neprestano vrača ravnovesje po udarcih usode. Ob delu, pa naj bo tudi telesno, ročno delo, imamo neprestano pobudo za duhovne vrednote in za rast ter krepitev čednosti. Z delom postanemo na neki način deležni same stvarilne moči in dejavnosti božje.

Sv. Jožef je bil pa pri vsem svojem delavskem uboštvu veder in vesel. Opravljal je stanovsko delo iz ljubezni do dela samega, pa iz ljubezni do Boga, do svoje družinice in do drugih ljudi. Kako toplo torej govori ta svetopisemski delavec onim milijonom svojih stanoskih tovarišev, ki s sovraštvom v mrkih očeh in na temnem čelu ter s pohlepom na stisnjenih kamenitih ustnicah preklinjajo svoj delavski stan ali pa vsaj vidijo v delu le sredstvo pri lovu za udobnostjo in dobičkom, pri tem pa hrepenče prežijo na čas, ko bodo mogli tudi oni uživati višje sloje, delati krivico, kot jo tudi sami večkrat občutijo, in zlorabljeni druge stanove, kot so tudi sedaj sami često zlorabljeni. Ne, krivica se ne poravna s krivico, Jožef iz Nazareta se je ravnal po vse drugačnih, bolj plemenitih, božjih načelih. In on je dolga, dolga leta živel in delal pred Jezusom, kot živi kerub pred trikrat svetim Bogom. Njegova načela so torej edino pravilna, potrjena od sameba božjega Sina, ki se je tudi dolga leta po njih ravnal. Sv. Cerkve pripravlja za mesec majnik nov praznik, praznik Kristusa Delavca. Kako bodo s tem praznikom počesčeni delavski sloji! Kako pa bo počesčen tudi sv. Jožef, ker je bil on tisti srečni mojster, v čigar delavnici je pela žaga in sekira včlovečenega Boga.

*

Sv. Jožef je potem tudi zgled družinskega življenja. Le par misli poudarimo tu.

Kdo bi si mislil, da je ta tesar tako nežno čuteč ter naravnost kraljevsko velikodušen in plemenit do svoje družice Marije! Ko se je nekaj mesecev po Gabrielovem oznanjenju in po včlovečenju božje Besede, o čemer mu pa njegova zaročenka v svoji rahlotnosti in v slepem zaupanju na Boga ni

ničesar povedala, z bolestjo ozrl nanjo, mu ni vstal gnev užaljenosti v duši in tudi ni hotel iskati zadoščenja pri javni oblasti; nameraval je tiho razdreti zarook ter rajši sam izgubiti dobro ime, kot pa, da bi padla na Marijo senca zle sumnje. Kako viteško je ravnal! Vreden potomec svojih kraljevskih dedov je.

In še vse več. Njegova vsakdanja preproščina pač ničesar ne izdaja o onem tajnem dogovoru z zaročenko, za Jude še toliko bolj nenavadnem in težkem, ker so hoteli vsaj v svojih potomcih biti deležni sreče mesijanskih časov, — o dogovoru namreč, da bo njuna hišica do njune smrti napolnjena z vonjem deviških lilij. Verno je hranil to tajno pred javnostjo in jo je nesel s seboj v grob, da so Nazarečani govorili o Jezusu: "Ali ni to tesarjev sin?"

Kako nekaj čudovitega je pač devištvo! Povsod tam, kjer se v nadnaravnem redu kaj velikega, izrednega izvrši, povsod mora biti zraven sv. čistost, devištvo. Saj je bil tudi Sin človekov tako rekoč cvet in sad najpopolnejšega devištva. Kjerkoli Bog zagleda devištvo, pozabi na nizkost naše telesne, zemeljske narave. Naj slovenskim poročencem vsaj ob tej misli zapoje ptičica svoj spev: "Zakon, zakon, ti si svet!" ko vidijo v nazareški hiši še neizmerno višji vzor.

Vzor je sv. Jožef našim družinam tudi v vseh njihovih zadregah in težavah, ker so tudi njega pogosto obiskovale in skrbele. Ne zaradi njega samega mu je bilo težko, ampak ker je tako nežno in prisrčno ljubil Jezusa in Marijo ter bi jima bil rad nudil kaj boljšega, a ni mogel. Pa je vse prenašal tiho in brez godrnjanja, trdno zaupajoč v božjo skrb in previdnost, ki res nikoli ne zapusti onih, ki se ji zaupajoče izročajo, kot tudi sv. Jožefa ni zapustila, marveč se mu je naposled le vse srečno izteklo.

Vzor je pa krščanskim družinam tudi v tihi sreči. Ko si je po utrudljivem delu obrisal potno čelo, ni odšel v gostišče ali v šumno družino; vedel je namreč, da je tiha domača sreča v krogu družinice le najlepša sreča in da je njeno veselje le najstanovitnejše. Rad se je tudi ob urah in dneh oddiha mudil pri svoji ljubi deviški družici

ter se je z njo vred veselil Jezusa, ki je kot dete spaval v zibelki, žod Jožefa ljubeče izdelani, v plenica, od njega zasluženih in kupljenih ter od Marije sešitih, ali pa ko je k njima zastavljal svoje prve korake, čebljajoč z njima v prvih besedah. Tešila sta se z dečkom Jezusom, ko se ju je ljubeče oklepal in ko je prijemal za prava dela. Neizrekljivo srečen je bil Jožef, ko si je mladenič Jezus kot njegov najvzornejši vajenec in pomočnik po napornem tesarskem delu tudi sam otrl potne lase ter je ljubeče prisedel k Mariji in k njemu v spoštljivo ljubeč razgovor. In ko sta sedla oba tesarja k mizi, je bila njuna jed sicer preprosta in večkrat tudi borna, toda vseeno nad vse dobra, ko sta se zavedala, da jima jo je oskrbel dobri nebeški Oče in jima jo je pripravila Marija.

*

Cel mesec marec nas nazareški tesar še prav posebno ljubeče gleda izpred svoje stružnice in od svojega tesarskega orodja. Po stenah njegove delavnice so zapisani prelepi naslovi, vzeti iz njegovih litanij, v katerih je njegova varovanska sv. Cerkev izrazila njegovo zlato, svetniško srce. "Pojdite k sv. Jožefu!" nas vabi.

Da, le pojdimo in le hodimo k njemu po pouk in po pomoč, saj je ta mož žuljavih rok in znojnega čela tako dobrega srca, nas tako dobro razume v vseh zadevah in je njegova priprošnja tako uspešna.

Ženin božje Porodnice in rednik Sina božjega, zgled delavcev in kras domačega življenja, varuh devic in tolažnik siromanih, — prosi za nas!

Vsak je svoje nesreče kovač.
 Po nesrečo ni treba potovke pošiljati.
 Berači in nesreča sami pridejo.
 Nesreča zajca doteče.
 Nesreča ni nikoli ugnana.
 Nesreča pride na konju, a peš odide.
 Če pride nesreča skozi duri, pride svež zrak z njo.
 Ni nesreče brez sreče.
 Nesreča je kašipot k Bogu.
 Nesreča modri.
 Nesreča oči ostri.

ZAKRAMENT, DA JE VESELJE

J. Žagar

TO je zakrament, da je veselje," se je že naprej veselil kaplan Janez, "seveda ne za tiste mehkužne stvari, ki bi se radi samo hvalili in si zakrivali oči pred svojimi napakami. Ne za te, ampak za take, ki hočejo biti junaki, ki se imajo na vajetih in so sami nase hudi, da so še tako nepopolni. Pa si mislijo: "Le počakaj, ti pritlikavec v meni, jaz te bom že naslikal, kakršen si."

"Napake priznati, je znamenje zdravja," je dejal stari Seneka. O, če bi vedel za božjo ustanovo sv. spovedi, to bi mu prav hodilo.

Spoved je zdravilo samoljublju, protitež napuhu, vzgoja značaja, šola poboljšanja ter zakladnica srčnega miru in moči.

Tako je mislil v prvem navdušenju kaplan Janez in spomnil se je častitljivega patra Hurterja v Inomostu, kako je spovedoval svoje fante bogoslovce, ki so tako radi prihajali k njemu. Prihajali pa so k spovedi kar v njegovo sobo in ko so se na klečalniku obtoževali svojih grehov, jim je večkrat budil vest patrov očetovski glas: "A tak si bil?, a tak si bil?" in včasih je patrov "a tak si bil" še spremljal sunek v rebra, za kar pa pater ni nič vedel. "Da, tak sem bil in sedaj se hočem z božjo pomočjo dvigniti." Tak je bil nepozabni p. Hurter in nihče mu ni zameril, da sta se spovedančeva vest in njegova beseda tako ujemali. To pa vendar kaže, da je za sv. spoved treba nekoliko poguma in nekoliko odločne volje.

Nato pa je mislil gospod Janez na blagoslov, ki ga širi ta zakrament po zemlji in kar svetlo mu je postalo pri srcu.

Ali naj mislim na blagoslov te ustanove na naše občestveno (socialno) življenje? — V Ljubljani je živel protestantski mož, ki je dejal svoji katoliški ženi: "Najrajši te imam, ko prideš od sv. spovedi in sv. obhajila, takrat vem, da si tako dobra in čista."

Naravnost daleč naokoli pa se je bahal neki protestantski mož v Ameriki. Sam se ni nič spoznal na sv. spoved in spovednico.

Dejal pa je: "Imeti katoliško ženo, da veliko dela. Vsakih 14 dni sem jo moral peljati zelo daleč, ne na sprehod, ampak v cerkev. In dvakrat na leto sem jo moral peljati že zjutraj na vsezgodaj. V cerkvi je šla v neko omaro, kjer so čakali tudi drugi. . . A te težave so se mi vedno izplačale: kako je bila potem ljubezniva, skrbna in vesela gospodinja.

V Angersu na Francoskem je dobil marca meseca 1911 ubožnejši mož svojih 1300 ukradenih frankov nazaj. Kdo mu jih je dal? Tat? Vse poizvedovanje za njim je bilo brezuspešno. Nekega dne pa prinese ukradeni denar neki duhovnik nazaj in pravi: "To je vaš denar, ohranite si ga." Drugega ne reče nič in odide.

Pa to so malenkosti v primeri z dušnim blagoslovom, ki ga škropi ta blaženi zakrament v razbolela človeška srca. Greh boli kakor rana in tisti je največji človeški dobrotnik, ki sme v božji moči reči: "Pojdi v miru, odpuščeni so ti tvoji grehi."

Neki možak na vasi je dejal: "Dve stvari sta najhujši na svetu: dolg in pa greh." Nato je pa še pridejal: "Ja, ti morda že ne veš, jaz pa vem. Hujši izmed obeh pa je dolg." — In na vprašanje zakaj, je rekel: "Greha se v spovedi lahko hitro iznebiš, dolg pa te mori kot v kleščah. Jaz že vem, ker sem veliko skusil." Bila je doživeta modrost preprostega moža iz vasi.

In kdo še ni sam skusil? Že Platon pravi v svoji "Republiki": "Ko človek čuti, da se mu bliža konec, se zbudi v njem strah in skrb, ki ga prej ni poznal. V strahu in skrbi preiskuje tedaj, če ni storil proti komu krivice. Kdor najde v svojem življenju mnogo pregreškov, ga kot otroka vedno strašijo sanje in se v temnem pričakovanju bliža koncu." Platon je čutil samo pekočo rano vesti, ni pa še čul blagovesti: "Komur boste grehe odpustili, so odpuščeni, komur jih boste zadržali, so zadržani." Mi pa jo poznamo.

Neki francoski častnik — o njem piše Millot — je nekaj dni sem opazoval nekak čuden nemir svojega sina. In kot dober krščanski mož, ki zna svojega sina vzgajati iz katoliške globine (in ne melje samo praznih fraz), ga je poklical k sebi ter mu de-

jal: "Dragi moj sin, poznam stiske tvojega srca. Z naravnimi močmi ne boš zmagal. Ko sem bil sam v svoji notranjosti tako razburkan, sem imel eno gotovo sredstvo, a tudi le eno: Odprl sem svoje srce svojemu spovedniku in nato sem šel pobožno k sv. obhajilu. In v trenutku mi je bilo srce sveže in jasno." In očetova beseda je naraščala v odločnost; slovesno je zatrdil svojemu sinu: "Sin moj, brez tega bi jaz tvoj oče, danes ne bil to, kar sem. Hotel sem ti povedati." Tako proslavljajo blagoslov sv. spovedi in slavospevi še ne utihnejo.

Na to božjo ustanovo, dano ljudem, strmi učeni Leibnitz: "Častitljiv in moder spovednik je neprecenljivo orodje božje za zveličanje duš. Njegov nasvet vodi, razsvetljuje, razganja dvome in dviga potrtega duha. Kaka sreča je imeti prijatelja, ki jo nalagata vera in zakrament, dolžan, — biti zvest prijatelj."

Neki visok francoski častnik je dejal po sv. spovedi patru Britaine-u: "Francoski kralj z vsem svojim bogastvom ne more biti tako srečen, kakor sem jaz danes. Še nikdar v življenju nisem občutil toliko sladkega miru kot sedaj." O če bi mogle govoriti spovednice. To bi bila zgodovina. Zgodovina o tistem oceanu solz, ki so tekle od samega veselja. Kako je dejal tisti modri mož? "Najhujše na svetu je greh in dolg. Dolg pa je hujši. . ." A glej. Greh je tudi dolg. Strašen, večnosten dolg. Odpusti pa se le na enem kraju. O trikrat blaženi tisti kraj.

*

Ravno se je kaplan Janez tako ogreval, ko začuje v veži korake. "Hola, stavim, da je to moj fant, kaplan iz R. Kar noter, ti meščan ti." — "Pa spet nekaj s peresom mažeš. Kje le najdeš čas?" — In ne da bi čakal odgovora, je nadaljeval:

"Najprej vzemi štolo, jaz pa bom tjale pokleknil."

Prišel je k spovedi kakor po navadi s poldanskim vlakom. Po sv. spovedi je šel molče v cerkev, da se je zahvalil in opravil naloženo pokoro. Nato pa se je vrnil.

"O čem pa pišeš?" je spraševal.

"O spovedi."

"Napiši kaj koristnega za naše ljudi. Povej, da je za dobro spoved potrebnih pet

stvari. — Silno dobro delo bi storil našim ljudem, če bi jim dopovedal, kaj je smrtni greh in kaj ni. Smrtni greh ni kmalu. Majhna laž, kletvina, majhno opravljanje še ni smrtni greh. A marsikje je smrtni greh, ko nekateri nočejo nič slišati in hočejo kar molče mimo. Dr. Rožman ima v svojem molitveniku "Besede življenja" zelo koristno zapisano v močnejšem tisku: Ali sem grešil proti svetosti, proti namenu zakona? Enako: Ali sem bral brez potrebe veri sovražne spise in časnike? Ravno tako: Ali sem pri smrtnih grehah navedel tudi število, kolikor sem ga mogel spominjati? Ali sem se svojih grehov, posebno pa vseh smrtnih, resnično kesal? Ali sem sklenil, da vsaj smrtnih grehov ne bom več storil? Če ni kesanja ali če ni trdnega sklepa, spovednik ne bo smel dati sv. odveze, in če jo bo po nevednosti dal, ne bo veljavna. Spovedenec bo varal le samega sebe, Boga ne.

Stvar s sv. spovedjo je silno važna in prav ganilo me je zadnjič opozorilo duhovnikom, ki sem ga bral v Deharbe-u. Pravi: "Modro in previdno vprašaj mašnik spovedanca, če ima še kaj na vesti iz prejšnjega grešnega življenja. O kolike rane boš često našel! Kolike krivice! In če ne bi modro ravnal s temi ubogimi, jih bodo obdržali do smrti in z njimi bodo spali v prahu groba. O koliko si jim koristil, če si jim zlomil ta prestrašni molk, koliko tolažbo si jim skazal, kakšen zadržek zveličanja odvalil. Blagor ti moj sin, če boš tako storil."

Nesreča druží ljudi.

Skupna nesreča se lažje nosi.

Sreča je, imeti tovariša v nesreči.

Nesreča in up bivata pod eno streho.

V nesreči je obup največja nesreča.

Nesreča oslepi.

Nesreča postara.

Ni nesreča za raka, če ga v vodo vržeš.

Ni nesreča, če ti kruh v med pade.

Tudi mala nesreča je težja, ako dolgo traja.

Velika nesreča še vero vzame.

Nesreča, ki sega bogatim do kolen, sega siromaku do vratu.

Kdor ima nesrečo, mu kruh v peči zmrzne.

DRUŽINSKO SVETIŠČE

A. N.

PO posebnem dovoljenju smejo nekatere zasebne hiše imeti v svojih notranjih prostorih tudi kapele. Kapela je za hiše velika odlika in ji daje tiho dostojanstvo. Iz tega domačega svetišča veje pobožen vonj in diha mir po vseh prostorih, osrečuje in blagoslavlja družinsko življenje. Tihemu jezercu je podobna domača kapela, ki ob njegovih bregovih klije in kipi sveže zeleno življenje. Ako pa kapela skriva v sebi še evharistično navzočnost Zveličarjevo, je tabernakelj za celo hišo kakor solnce, kakor živo utripajoče srce.

Redkim hišam dovolijo to srečo. A tekem časa se v mnoge hiše naseli neko drugo svetišče, ki je v marsičem podobno kapeli: bolniška soba. V prvem hipu me morda presenečen pogledaš, kam bi s to primerom. Bolniška soba je prej križ in nadloga za hišo. Res, imaš prav. Nobenega gosta se bolj ne ustrašimo v hišo nego bolezní. Toda pri tem ne smemo pozabiti na staro resnico, da križ in blagoslov hodita isto pot, da rasteta drug ob drugem, ako ju človek v svoji nespameti in kratkovidnosti s silo ne loči. Bolnikova soba — svetišče! Ta misel je koristna zdravemu in bolnemu. Skušajmo jo zato nekoliko globlje razmisliti.

Bolniška soba je polna nevidnega blagoslova in tihega posvečenja. Ni posvečena po škofovih rokah, ne po določenem obredu. Trpljenje, bolnikov stalni gost, ima namreč v sebi tisto posvetivno moč, ki razlije nad bolniško sobo oni vdani izraz. Kadar prenašamo trpljenje in bolečino združeni s trpečim Zveličarjem, nam oba bridka gosta vršita božjo službo. Kristjan bodi v svojem življenju odsev Kristusov. A nihče se bolj ne približa Kristusovemu vzoru kot bolnik na postelji. Noben trud in delo nas ne zedini tako zelo z božjim Srcem kot trpljenje, ako ga prenašamo v pravem duhu. Žal, da vsled človeške slabosti marsikateremu bolniku manjka voljnega potrpljenja. V veliko bolnikovo korist bi bilo, ko bi se skušal vdati. Milost božja podpira bolnika, da to tudi doseže. Mi zdravi, zlasti

domači in bolnikovi strežniki, mnogo lahko pripomoremo, da se bolnikova soba polagoma spremeni v tiho svetišče. V prvi vrsti je seveda bolnik, ki s trpljenjem posvečuje bolniško sobo. A tudi mi, ki pridemo z bolnikom v stik, delajmo v istem duhu in se obnašajmo v bolniški sobi kot v svetišču božjem. Bolnikova soba bodi primerno opremljena in s finim taktom tako urejena. Že navadni zdravstveni oziri zahtevajo, da je soba čista in snažna, da je preskrbljena s svežim perilom in prezračena, da prijazen okrasek razveseljuje bolnikovo oko in srce. V naši skrbi za bolnika naj se zrcali ljubezen do bližnjega in spoštovanje pred njegovim križem. Ne sme nas pa nepremišljena navdušenost zapeljati, da bi sobe napolnili s cvetjem, ki je bolniku vsled močne dišave nadležno in morda celo škodljivo. Tudi nam verski čut odsvetuje, da bi krasili stene z malo dostojnimi slikami. Kjer kraljuje resnoba bolečine, nima prostora neokusna posvetnost. V kolikor dopuščajo razmere, glejmo na to, da damo sobnemu okrasju tudi kakšno pobožno misel. Predvsem spada v bolnikovo sobo križ. V tem svetem znamenju naj ima bolnik pred očmi vzor in tolažbo. V splošnem se bomo pač ozirali na značaj in posebnost bolnikovo: otroku in otroški duši je vseč stvar, ki resnemu možu morda ne prija.

Ne samo sobna oprema bodi primerna tihemu prostoru, tudi naše obnašanje v sobi in naše zadržanje do bolnika bodi umerjeno. V bolniški sobi se ne bomo kretali, kakor da smo v družabnem salonu ali na kaki zabavni prireditvi. Ropotajoč nastop, preglasno govorjenje in smeh, je neznošen tako za bolnika kakor za dostojnost bolniške sobe. V sobi bolnikovi naj vlada mir, tiho obzirno vedenje, ljubeča pozornost. Robustno izražanje krepkega zdravja žali trpina. S pozornostjo kajpada spet ne smemo pretiravati. Bolnik, ki je še pri dobrih močeh, ne sme videti naše bojazni in plahega šepetanja. Ne ravnajmo ž njim kot bi bil že v zadnjih vzdihih. Pravo srednjo pot nam bo tudi tu narekovalo dobrohotno srce. Ni, da bi preveč tožili in tarnali in kazali pretirano skrb. Pravilneje bo, da vzbujamo upanje in prigovarjamo k pogumu. Bolnik

večkrat z napeto pozornostjo opazuje obnašanje obiskovalca, da bi razbral iz njega, kakšen vtis je storil njegov položaj in koliko sme upati. Nato mislimo in ne pokažimo nikakega presenečenja. Tožbe bolnikove poslušajmo s prijaznim potrpljenjem. Neopaženo skušajmo obrniti njegove misli od boleznih na druge stvari. Če mu pripovedujemo o stvareh, ki ga zanimajo in vesele, mu s tem prinesemo v sobo košček solnca. Vesel obraz, prijazen nasmeh pa šaljiva beseda nudijo trpinu velike utehe. Razsvetlili in nalahno privzdignili smo mu njegov težki križ. Posvetnih novic ne nosimo dosti v bolniško sobo. Bolj primerna in učinkovita je topla, pobožna beseda. Biti pa mora kratka in naravna in pohlevna. Nič usiljive pridige in sladke dolgoveznosti. Čim bolj sveže in naravno beseda izzveni, tem boljša je.

Zavedajmo se vselej, da je obisk bolnika delo krščanske ljubezni. obroto, ki jo izkažemo trpečemu bratu, sprejme križani Zveličar na svoje ime. "Bolan sem bil in ste me obiskali." Tako mišljenje nam bo tudi vselej narekovalo pravo besedo. V sobi bomo pustili blagoslov, in tudi s seboj ga bomo nesli. Ne bo dolgo in spoznali bomo, da je bolnikova soba res kapelica, iz katere stopiš bogatejši in čistejši.

Nihče ni moder rojen.

Kdor je moder, rad molči.

Ta je moder, kdor konec vidi in pozna.

Ta je moder, kdor sebi ne zaupa.

Ta je moder, kdor je ponižen.

Ta je moder, kdor se greha varuje.

Ta je moder, kdor drugih nesrečo nase obrne.

Kdor je moder, je več ko bogat.

Modri glavi je eno oko dosti,

Modri z očmi več ujame ko bedak z desetimi mrežami.

Če je eden moder, sta dva srečna.

Modrega vprašati je začetek modrosti.

Kdor modre uboga, se uči vladati.

Z modrimi boš moder.

Boljše moder ko zgovoren.

Boljše z modrimi jokati ko z norci peti.

Modri ne pove vsega, kar misli; hudobni ne misli vsega, kar pove.

DRUŽINSKA MOLITEV

P. G.

Čudovito lep pogled se odpre človeku, ako stopi v krog globoko verne družine v trenutku, ko se pogovarja z najsvetejšim in najvišjim, kar ima svet — z Bogom. Koga ne gane solza, ki zatrepeta v očesu matere, ko dviga svoj pogled k nebu in moli za življenje, za zdravje, za nedolžnost, za blagor svojih ljubljenih otrok? Kdor more ostati hladen in brezčuten, ko odkrije častitljiv oče, obdan od svojih dragih, glavo in se v iskreni molitvi obrne h kralju vseh kraljev, k vsemogočnemu Bogu ter prosi za srečo svoje hiše? Komu ne napolni duše eden izmed najlepših občutkov, če nedolžen, cve-toč otrok s sklenjenimi rokami jeclja svojo molitvico ter priporoča nevidnemu, večnemu Očetu svoje starše, svoje brate in sestre, svoje male prijatelje in prijateljice?

Dandanes pojema po naših družinah domača pobožnost, skupna družinska molitev in to na škodo družine same. Včasih so v vsaki slovenski družini skupno molili. Zato pa je bilo tudi več močatosti, velikodušnosti, pravičnosti in poštenosti; v življenju je bilo manj lahkomišelnosti, lahkoživosti in samoljubja; v družinah je bilo več tihe sreče, domačnosti, radosti, veselja in navdušenja za velike in obče koristne stvari.

S tako imenovanim napredkom in naprednostjo ter uglajenostjo zunanjega življenja je iz mnogih družin izginil verski čut staršev; pravo, tiho, a prisrčno življenjsko veselje so zamenjali z vsestransko raztremenostjo. V zunanjih stvareh so iskali srečo, pa so jo že v svojem lastnem srcu izgubili. S svojo posvetno omiko so hoteli opozoriti na veličino svojega duha, pa so se bali, vsaj javno, razodeti svoja verska čutila. Niso se sramovali, če so bili v družbah, ki so brodirale po močvirju nizkotnega govorjenja in življenja, pač pa jih je bilo sram, če jih je kdo videl zatopljene v molitev; niso zardeli, če jih je kdo zalotil, ko so brali nabožno knjigo, resno delo ali prebirali sveto pismo. Tako je polagoma podivjalo marsikatero srce, ko je mislilo, da postaja vedno bolj plemenito, vedno bolj napredno. Človek se je oklepal stvari, ki se jih oklepa

tudi nerazumna žival in je pozabil, da spada kot razumno bitje tudi sam v krajestvo duha in da se mora izpopolnjevati ter požlahtniti samo z združitvijo z Bogom, z najvišjim izmed vseh duhov.

Lahkomiselnost in nelepo življenje marsikaterega družinskega očeta in nespamet marsikatero družinske matere je razrušila srečo, mir in blagostanje družine. Zaradi pritiska razmer bodo mnogi starši poskušali vrniti se k preprostemu in skromnemu življenju naših pradedov. Naj bi se zopet vrnili tudi k njihovim krepostim. Potem se bo družinska molitev, na katero so toliki pozabili, zopet uvedla v dobre družine in razlivala domači mir, tolažbo v nesreči in veselje nad vsakim delom dneva.

Res je, da ima javna služba božja v cerkvah velik pomen in velikansko vrednost. Toda kako hitro se sprevrže v neplodno navado, ker se v raztremenosti vsakdanjega življenja srce ohladi, da se ne bavi več z verskimi mislimi, ki vedno bolj izgubljajo vpliv na dnevna dela. Kako hitro se poizgube lepi vtisi, s katerimi smo odšli iz cerkve proti domu! Kako hitro pozabi človek na najsvetejše obljube in sklepe, ko stopi iz svetišča v stare razmere, kakor v popolnoma drug svet, in ves teden nanje ne misli in noče misliti. Ali smo res samo ob nedeljah in praznikih kristjani in otroci božji? Ali ni vsak dan tedna božji dan, praznik, od Boga nam dan na razpolago, da ga po božji volji izrabimo?! Zato nazaj k dnevni družinski molitvi!

Modri tudi lahko znori.

Če se modri zmoti, se zmoti zelo.

Nihče ni moder v svoji reči.

Modremu se ne spodobi reči: Tega bi si ne bil mislil!

Modri brez izkušnje je drevo brez sadu.

Modrega le enkrat goljufajo, bedaka pa večkrat.

Težko modremu govoriti med blaznimi.

Če se modri in bedak prepirata, ima zmeraj bedak prav.

Kar modri blizu dobi, bedak daleč išče.

Modri in bedaki delajo mesto.

Prezgodaj moder kmalu mrzel.

VOZNIK BOŠTJAN

A. Orehek

ENE stvari Lazenci niso mogli razumeti: da more taka dobra duša, kakor je Jernejčev Boštjan, preklinjati Boga in Marijo. Niso ga mnogokrat slišali, ali vendar so ga. Kadar je v klancih težko speljal, kadar mu je mogočen krcelj, namesto z opore na voz, zdrsnil na noge, je v njegov mirni, srčno dobri obraz planilo morje krvi, in usulo se mu je z jezika nečedno italijansko bogokletno blato. Njegovega gospodarja ni nikoli nihče slišal zakleti. "Ne kolni vendar tako grdo, Boštjan," je večkrat dejal svojemu hlapcu, "za vse te imam rad, samo za to ne." "Potrpi z menoj, Jernejec. Misliš, da rad zakolnem? Hudič me premaga." "Pa premagaj ti hudiča!" "Ko bi ga mogel, o, ko bi ga mogel!"

Visoko gori v Vinogradih ima njegova upognjena, siva mati kakor sračje gnezdo ob skalovje pripeto bajto. Boštjan ji vsak mesec prinese del svojega zaslužka. "Kaj pa zdravje, mama?" "Še nekaj gibljem, Boštjan. In ti?" "Zdrav sem, mama." "Ali kaj moliš, Boštjan?" "Molim, mama. Tudi za vas molim in za rajnega očeta vsak večer." "Ali kaj kolneš, Boštjan?" "Tudi kolnem včasih, mama." "O za božji križ, saj vendar ne smeš!" "Seveda ne smem, mama." Njegovo oko se je vanjo uprlo z nezrekljivo ljubeznijo.

V Laznah so postavili nov božji grob. Kdo ga je napravil, kaj menite? Lazenski vozniki! Pa pravijo, da so vozniki sami pijanci. O, saj niso! Le pogledjte našega Boštjana! Poglavar je lazenskih voznikov, močan in prebrisan, da zlahka sam naloži javorjev krcelj, ki ima poldrug meter v premeru. Na Vernih duš dan po cerkvenem opravilu pa je potrkal na vrata lazenskega župnika.

"Dober dan, Boštjan," zakliče gospod, ki se je rad šalil. "Kaj boš, Imajoš?"

Boštjanu so Lazenci, napol šaljivi Ribničani, napol Kranjčani, rekali Imajoš. Kako to? Če ga je kdo pobaral: "Zakaj se ne oženiš, Boštjan? Tri križe nosiš in četrtega pol, daj no, daj! Kdo te bo maral, ko boš

star?" "Ima još vremena," se je odrezaval veseli fant, dolg kakor žrd, rdečih lic in kipečega zdravja. Pobral je hrvatsko besedo od trgovca iz Zagreba, ki je h gospodarju, lastniku parne žage, hodil les prejemati. "Imajoš, kdaj se boš?" so ga dražili tovariši. Vsi pa so ga radi imeli. Bil je krotak kakor jagnje, če si mu prišel z dobrim srcem naproti, kar strašen pa, če si ga razdražil. Pa to je bilo malokdaj.

"Tebe ni prav mnogokrat videti pri meni," povzame župnik.

"Res ne, gospod. Bič in cepin sta moja tovariša. Veste, čemu sem prišel? Nov božji grob bi postavili v našo cerkev. Kakšne imajo drugod, v Dobrepoljah, v Laščah, v Robu, veselje jih je pogledati. Vse sem obšel letošnjo veliko noč. Pri nas pa iste razbite deske, prelepljene z raztrganim papirjem!"

Župnik je široko odpiral oči.

"Lepo je, Boštjan, da ti gredo take misli po glavi. Ali božji grob, kakršnega imajo v Laščah, stane mnogo denarja. Kje ga bomo vzeli?"

"Mi bomo dali."

"Kdo?"

"Vozniki! Osemindeset konj je v naši fari, na vsak rep nekaj. Vozniki bomo zložili, in niti pare ne bo nihče drugi dal. Ne smejo ljudje misliti, da smo sami falotje."

"Ali so drugi tudi za to?" začne upati župnik.

"Denar sem, jim bom dejal, ali vas nabi-jem, da boste krvavo gledali! Ni treba, da bi vse zapili."

"Oho, Boštjan, sile ne smeš delati," se smeje gospod, to bi ne bilo Bogu v čast. Sila ne bo božjega groba rodila."

"Bomo že napravili, gospod. Mnogo je prav dobrih fantov vmes. Vi torej dovolite?"

"Seveda dovolim. Kaj ne bom! Bog daj srečo!"

Bog je dal Boštjanu pogum in srečo. — Vedel je, da zna škocijanski župnik gospod Janez napraviti in poslikati krasen božji grob s Kalvarijo, Jeruzalemom in okolico, še les preskrbi sam, plača mizarja in barve, vse to za ubogih par sto dinarjev.

Kje na svetu dobiš ceneje? Boštjan jo neko nedeljo prasne v štiri ure oddaljeni škocijan pri Turjaku. S prijaznim gospodom sta hitro domenjena. Do prve predpostne nedelje bo božji grob gotov.

“A kje boste drugo dobili, prijatelj? Stražnike, v grobu ležečega Kristusa in angela ob grobu Odrešenikovem po vstajenju naj bi vam napravil podobar v Ljubljani, da bo vse skupaj res lepo in dostojno delo.”

“Dobro, gospod. In še nekaj bi rad: da bi bila ob tabernaklju Mati božja in sv. Janez; tudi na Kalvariji sta bila pod križem.”

“Prav dobro, to bo nekaj novega, le naročite tako!”

Boštjan bi bil najrajši vriskal. Novi božji grob je bil zagotovljen. Drugo predpostno nedeljo so šli ponj vsi lazenski vozniki, kar je bilo fantov. Gospod Janez, velik prijatelj mladega ljudstva, jih je bil silno vesel. Pogostil jih je, s čimer je dobra duša mogel; kar težko so se ločili. Ko so se vozili proti domu, je bila temna noč, zvezde jim niso sijale, mesec se je skrival za težkimi oblaki, pa kaj so marali za mesec in zvezde! V duši teh cestninarjev je rajalo razkošje preproste zadovoljnosti in svetilo jim je upanje, da bo letošnji veliki petek lep kakor še nikoli. Peli in vriskali so kakor da balo vozijo.

V soboto pred pustno nedeljo se Boštjan odpelje v Ljubljano naročit, kar je še manjkalo. O jej, to je pa drago mesto! Za žive in mrtve obdeluje znanega podobarja, vpije, kakor bi kupoval kraljestvo, ali šteti je moral visoke denarje, da se je skoraj razjokal. Ko pa je v soboto pred cvetno nedeljo prišel naročilo iskat, je bil ves zadovoljen. Stražnika sta bila postavna fanta, eden čisto njemu podoben, Kristusov in angelov obraz polna nebeške miline, Mati božja in sveti Janez, da bi se ju nikoli ne nagledal. Ko jih je prinesel domov, jih je razstavil ob steni okoli mize in jih božal z ljubečimi pogledi kakor da so njegovi otroci. Vsa vas je bila polna hvale in zahvale.

Kaj šele na veliki petek! Božji grob je bil postavljen v stranskem oltarju sv. Lenarta. Zavzemal je v širini in visočini ves oltar. Boštjan je preskrbel mnogo sveč, rdečih kozarčkov, brlinčkov in gorilnega olja,

da je bilo v grobu in okoli njega vse v svetlobi. Tudi cerkvenik se je potrudil, odel ga je v cvetje in zelenje, da je bil kakor en sam prekrasen šopek cvetic.

V Laznah je že mnogo let navada, da imajo na veliki petek zvečer pri božjem grobu fantje in dekleta skupno molitveno uro. To je petja iz mladih grl, da se cerkev strsa! Letos se je Boštjan vsedel v prvo klop pri božjem grobu v najboljši obleki, lepo obrit in počesan, čevlji so se svetili kakor steklo v solncu. Ko je stopal po cerkvi, mu je škrat napuha šepetal: “Glej, dekleta te gledajo, kako stegajo vratove, vseč si jim!” On pa sedajoč v klop zamahne z roko: “Ima još vremena,” in prepodi grdega skušnjavca. Ves srečen je. Pozabljene so skrbi petih mesecev, vsa pota, vsi stroški, novi grob je tu in še tako lep. Nevajen takih opravkov se je bil včasih že malo pokesal, da se je lotil težavnega posla, zdaj mu veselja prekipeva srce, da ni odnehal.

SOCIJALNO MIŠJENJE

A. N.

PROLETARIJAT krščanskih dežel je žalostno poglavje v zgodovini krščanstva. Proletarci so ljudje, ki so jih desetletja tlačili kot sužnje, dokler si niso sami izvojevali vsaj nekaj svojih človeških pravic. V tem silnem boju delavstva za svoje pravice in obstanek je krščanstvo marsikje izgubilo zaupanje velikega dela proletarijata. Že dostikrat v zgodovini se nam je dogodilo, da smo bili namreč čuda kratkovidni. Tudi tukaj — razen redkih izjem — katoličani nismo razumeli nujnosti socijalnega vprašanja v času, ko bi mi sami lahko postali njega vodniki. V tistih časih se nam je zdelo mnogo častneje povabljen biti od magnata ali generalnega ravnatelja nego biti gost pri shujšanem delavcu. Notri do zadnjih časov smo bili mnogi mnenja, da je za ljudi, ki so v človeških pravicah užaljeni, v časteh ponižani, za trdo zasluženno plačilo prevarani, edino in izključno zdravilo potrpljenje in upanje na drugi boljši svet. A prav z istim poudarkom in z istim neomajnim prepričanjem

moramo razglašati krivico, ki je v sv. pismu označena za vnebovpijoči greh: zadrževanje ali utrgovanje delavskega zaslužka (Jak 5, 4). Nihče ni bolj poklican protestirati v besedi in dejanju zoper to krivico nego mi, ki molimo Boga v možu, ki je označjal evangelij ubogim; ki je bil sam ubog in je ubogo ženo imel za mater in rokodelca nazival za očeta, ki je ribiče določil za oznanjevalce novega kraljestva in sam ni imel, kamor bi glavo položil.

Zal, da smo otroci luči dostikrat tako trdi in okorni in počastnega mišljenja. Zato so se drugi — otroci sveta — preje lotili te težavne naloge. Poprijeli so z voljo, ki jo imajo več nego mi. Z razumevanjem, dosti točnejšim, kako in kje treba pomagati. In tudi z ljubeznijo! Brez dvoma je med njimi mnogo takih, ki jim je pomagati delavcu odkritosrčna in resna stvar. Le sredstva, ki jih leti uporabljajo, niso prava. Kako bodo pogasili ogenj, če pihajo vanj in ga razgorevajo. Ker je vernim ljudem o pravem času manjkalo ljubezni, razumevanja, požrtvovalnosti, so neverni ljudje prevzeli vodstvo delavskega gibanja. Danes ima — seveda zmotno — široka plast delovnega ljudstva Cerkev za sovražnico, ki jo je treba na vsak način uničiti. Kapitalizem in Cerkev, veleindustrija in župnik, to tam že davno mečejo vse v en koš.

Eno morajo delavci zahtevati: da se ravna z njimi kot ljudmi, ki težko delajo za druge in brez katerih bi zastal ves ustroj življenja. Ustroj življenja? Da, človeška družba je ogromen stroj s tisočeriimi kolesci, ki poganjajo drug drugega. Kako bi mogli živeti danes brez poljedelcev, brez mož v topilnicah, brez rudarjev, brez delavcev v plinarnah, elektrarnah, železnicah itd. Sleherno delo je važno in potrebno za celoto. Nobenega dela ne moremo pogrešiti, če nočemo, da ne zastane vse ostalo. Vsako delo, če je še tako umazano, mora biti storjeno. Treba je ljudi, ki odstranijo umazanijo, zato da se vsi ne zadušimo v umazanosti. Zato bodimo tem ljudem posebno hvaležni prav radi dela, ki ga opravljajo in bi ga mi le neradi izvršili. Črni in umazani so zato, da nam ni treba bresti v umazanost. O mi vsi, ki nosimo svetlo lakaste

čevlje, zlikane hlače, negovane roke, čas je, da se naučimo biti hvaležni ljudem, ki so umazani zato, da smo mi lahko negovani in čisti. Ti ljudje zaslužijo naše spoštovanje!

Skrajni čas je, da pričnemo socialno misliti, to se pravi, da se čutimo za ude velike družine. Na stroške in od milosti te skupnosti vsi živimo. Kadar vzameš nož v roke, misli na nje, ki stoje pri ognju v topilnicah. Pri lopati premoga, ki ga nalagamo v peč, se spomnimo na ljudi, ki noč in dan garajo v rovih. Morda bi k socialnemu mišljenju mnogo pripomogla odredba, da nihče ne prejme premoga, ako ni preje napravil enega šihta pod zemljo. Kdo ve, ali ni vžigalica, ki jo užgem in zavržem, iz drevesa, ki je podrlo ubogega drvarja. Tako socialno mišljenje rodi socialno hvaležnost, ki se najgloblje odkrije pred onim, ki opravlja najtežje in najbolj umazano delo.

Mi verniki moramo svoje socialno mišljenje jemati iz še višjih nagibov nego je poznavanje medsebojne odvisnosti. Za nas je vsak krščeni človek kateregakoli stanu otrok božji in brat Kristusov. Biti moramo apostoli, ki sami globoko verujemo, da je Kristus najbednejše najbolj ljubil. Začeti moramo z molitvijo in se baviti z mislijo, kako iz teh, že desetletja nahujskanih sovražnikov, napravimo spet svoje prijatelje. To ne bo lahko! Tu besede ne pomagajo dosti. Treba, da nosimo kraljestvo božje ne na jeziku, marveč v srcu. Sovražnik božjega kraljestva je, kdor hodi v nedeljah v cerkev, od ponedeljka do sobote pa živi kot, bi ne poznal lačnih bratov in sester. Kdor prejme zjutraj sv. obhajilo, čez dan pa ne pozna njega, ki v podobi lačnega ali brezposelnega trka na duri. Govorjenje je tu prazna slama, poštena, ljubeča podpora, ta velja! Pokažimo tem ljudem odkrito, dobro, nesebično, požrtvovalno bratovsko srce, in spet bodo verovali v Očeta, v čigar imenu jim prožimo roko in pomagamo.

Ni vtikati nosu v tuje lonce.

Ni vsakemu na nosu brati, kaj se snuje v njem.

Predolg nos rad kam zadene.

Kdor nos previsoko nosi, se rad spotakne.

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje)

KAJ, KAJ, KAJ? Take reči! O, s tem pa le v bukve, v velike, z zlatom obrezane bukve! Zgodovina, o zgodovina! O vsem tem moram še bolj na drobno poizvedeti. Tudi drugo vse kaže, da imamo zgodovinska tla pod seboj. Ta vaša cerkev in prižnica v njej! V bukve z vsem! Povrnem se k vam, še pogosto se vrnem, pa se bom do grla v zgodovino zaril, to vama rečem."

Prašnikar je bil vesel, da se je našla prilika za kaj drugega.

"Moška je ta, spoštovani profesor! Tudi jaz pravim, za drugič ta reč. Za zdaj pa amen vaši zgodovini in naši. Jaz se z njo še odteščati ne morem. Tudi vama ne more nadomestiti prigrizka. Toda če nočeta z mano z župnišče, vaju na mestu pustim in zgodovinita, če hočeta, do pozne noči."

Profesor se je spet razvnel:

"O, o, pardon, desetkrat pardon! Nisem pomislil, da vas zadržujem, gospod! Jaz sem že z dnem vred žlempnil svoje po grlu, vi pa po deseti maši še tešč! Nak, saj sem rekel, za fajmoštra nisem! In še škofovi kapi adijo, ako nima kaj večjih pravic! No da, kaj bi le bilo, če bi škof takele krojil? Tonče, saj sem že rekel: ne pohujšaj se mi! Na vakancah smo in nič hudega ni, če profesor pozabi biti profesor, ha, ha!"

Tonče je bil še vedno ves razigran.

"Pa še kako profesorski ste, da sami ne veste! Naš Ponikovec pljune na tale zid kot na nemarne objedke. Vi pa venomer: zgodovina, zgodovina, imenitnost, ogromen pomen! Vsi bi se vam smejali po fari!"

"Vižga no, vižga! Kako pa podražiti znaš! Razvijajš se mi, pošteno razvijajš. Vidiš, saj sem že davno dejal, da bo kaj več iz tebe ko nič. Ne vem, koliko te je gospod provizor vesel, jaz bi te kar takega snedel. Ali eno ti rečem, dijače ti mlado: nad zgodovino se mi ne vihaj nosu! Zgodovina, ta naša slovenska zgodovina, mora vsa v bukve in cela! In ti moraš ž njo v bukve, Tonče, pa ne razumeš, kaj mislim. Upam, da gospod provizor razume..."

Za hip je nastal med njimi premolk in so bili že blizu pri vhodu v župnišče. Prašnikar je obstal kakor zamišljen in Tonče ga je vprašujoče pogledal. Zupančič je bil sam svoj kakor vedno.

POROČILO IZ SLOVENIJE, KI GA POŠILJAJO NAPREDNJAKI

Naslednje poročilo o dogodkih v Sloveniji je prejel g. Ivan Kern, ki je bil ob času, ko se je poročilo v Ljubljani sestavljalo, minister v Puričevi vladi. Kmalu nato je odstopil in ostal v Londonu, ko se je vlada preselila v Kairo.

Ivan Kern je bil v domovini med Sokoli in ga smatrajo naprednjaki za svojega. To poročilo mu je prišlo iz vrst napredne skupine, ki so bili osnovali pripadniki štirih političnih strank: JNS, Mlada JNS, SDS in Radikali. Imena voditeljev vseh štirih skupin so znana, toda v javnost ne smejo. Privatno pismo na Ivana Kerna, ki je spremljalo poročilo, se deloma glasi:

"Poročila so veren izraz mišljenja vseh naprednih elementov, ki so ostali verni Jugoslaviji, kralju in demokraciji — torej elementov, ki bodo tudi novi državi najbolj potrebni. Borba med resnično demokracijo in komunistično diktaturo na slovenskem ozemlju zavzema po krivdi partizanov krvavo bratomorno obeležje.

"V poročilu z dne 15. oktobra omnjenih 60 smrtnih obsodb je bilo izvršenih večinoma nad jugoslovanskimi četniki, ki so bili s pomočjo Italijanov in italijanske težke artilerije uničeni, oziroma zajeti pri Grčarici na Kočevskem. Ti ljudje niso partizanov napadali, pač pa so poskušali vse, da pride do sodelovanja. Četniški odredi so obstajali in nacionalne mladine najčistejšega idealizma in ljubezni do kralja in Jugoslavije (Sokoli, oficirji itd.)

"Prosim, da koristno izrabite ta poročila..."

"Z narodnim pozdravom!
Zemljak, l. r."

Naj sledi še pripomba, da sta člana te napredne skupine tudi dr. Boris Furlan in dr. Ivan Čok. Oba sta danes velika partizanska propagandista, eden v Londonu, drugi v Kairu. Kako sodijo njujini

"No, kapa kosmata, kaj se odmikata od farovških duri? Ali res mislita, da bom jaz prvi rinil čez prag, ko ne vem, kam naj se obrnem, ko treščim v vežo?"

Pograbil je Prašnikarja z desno in Tončeta z levo in ju z ropotom porinil čez prag, da je skočila čemerna kuharica iz kuhinje pogledat, kaj se podira.

SEDMO POGLAVJE: VSTAJENJE IN EMAUS.

Profesor Zupančič je dobro čutil, da mu v srcu ni vse tako kot kažejo njegove besede in vse njegovo vedenje. Silil se je, da bi se kazal na vso moč veselega in močnega slovenskega narodnjaka. Pa se ni silil samo radi Prašnikarja in Tončeta, katerima na noben način ni hotel dati prilike, da bi pogledala, četudi le za hip, v njegovo razklano srce. Tudi radi sebe se je silil. Saj je vedel, da je prišel zanj čas končne odločitve. Ne bo mogel več dolgo kolebati med nemško in slovensko ljubeznijo, za eno samo se bo moral odločiti.

Ne, ni se še bil odrekel svoji slovenski ljubezni. Če je natanko pogledal v svojo notranjost, si je moral priznati, da je njegovo srce prav za prav kar zalito s slovensko ljubeznijo. Rad bi se ji popolnoma prepustil. Ali kaj, ko ta ljubezen za praktično vsakdanje življenje ni kar nič obetala! In profesor Zupančič je bil mož, ki ni bil vaje odpovedi, ni znal ceniti žrtve. Če ga je srce gnalo med Slovence, mu je pamet dopovedovala: Izplačalo se ne bo! Slovenec je siromak in plača kvečemu z očmi in srcem. Nемец je bogat — plača z denarjem . . .

Še enkrat je profesor Zupančič napel vse sile, da bi v njegovem srcu prevladala slovenska ljubezen nad nemško. Mislil je, da bo dosegel cilj, če se po sili ponareja. Dan je bil tako veličastno lep, družba kakor nalašč, vsa okolica izzivajoče slovenska. Profesor se je vsega prepustil vplivom od zunaj in je svojo resnično notranjost zatajil celo pred samim seboj. Ta dan je bil samo Slovenec in kakšen Slovenec! Narodno navdušenje je kar vrelo iz njega in bilo ga je skoraj preveč. Toda ker je bil že po naravi vseskozi prijeten človek, kadar se je čutil praznično vznešenega, nista Prašnikar in Tonče nič zaslutila, da v njem ni vse tako kot so mu govorile oči in usta.

Sedeli so še dolgo preko obeda in v najprijetnejših pogovorih počakali popoldanske službe božje. Ko je minilo opravilo v cerkvi, so jo mahnilo na Slom. Celjski profesor se je venomer razvnel in njegovemu navdušenju ni bilo mere. Na vsak korak je odkrival nove zanimivosti in razlaga mu je kakor bister potoček žuborela iz ust.

"Zdaj razumem, zakaj je Ponikva Ponikva. Nobe-nega drugega imena ni mogla dobiti. Poglejta, saj imate tu košček notranjskega Krasa in njegovih značilnosti. Tu

pristaši doma o njujinem delu, bo vsakdo lahko razbral iz poročila, ki sledi.

I.

Ljubljana, dne 7. okt. 1943.

Po kapitulaciji Italije je poleg radia "Slobodna Jugoslavija" tudi londonski radio poročal o zmagah "narodno-osvobodilne vojske in partizanskih odredov" v Sloveniji, o njenih hudih borbah z okupatorji, o zavojevanju Metlike, Crnomlja, Novega mesta, Ribnice, Kočevja in drugih mest. V resnici pa na tem področju ni bilo prav nobenih bojov, kajti Lahi so z Dolenjskega odšli domov, deloma so se pa pridružili partizanom, med njimi tudi novomeški divizionar Cerutti, ki se zdaj vozi okoli z Avsičem in Kidričem. Na Dolenjsko Nemcev ni bilo in jih še danes ni. Zato je treba več kritike pri prevzemanju poročil. Tako je na primer London tudi poročal o policijskih bojih v Trstu, pa dejansko tam ni bilo niti demonstracij. Neprijetno smo občutili dopolnilo, "da se je pridružilo jugoslovanskim partizanom, ki so vdrli v mesto, tudi italijansko prebivalstvo." Naša londonska propaganda, če je že grajena na neprostoovoljni laži, naj pove vsaj toliko resnice, da so v Trstu tudi Slovenci. Zelo neresno se čuje tudi poročanje, o takozvanih bitkah in velikih izgubah Nemcev pri Ljubljani, ko vsakdo tukaj ve, da ni nič na stvari.

Dejansko je bila po kapitulaciji Italije prva akcija partizanov obrnjena proti lastnim ljudem, proti četnikom, jugoslovanskim Mihajlovičevcem, ne pa proti Nemcem.

Najprej so napadli četnike pri Ortneku, po laški kapitulaciji so pa navalile tri partizanske brigade na četnike pri Grčaricah na Kočevskem. Ko jim napad ni uspel, so jim prišli na pomoč laški kanonirji najprvo s poljskimi, nato pa še s težkimi topovi. Po štirih dneh borbe je bil četniški oddelek uničen, ker ni imel težkega orožja in jim je zmanjkalo vode.

Medtem so tudi mlajši letniki "vaških straž" odšli v šume, to se pravi v ilegalo pred Menci. Tudi te so partizanski odredi napadli z vsem težkim laškim orožjem ter

okoli kar mrgoli majhnih ponikvic, jamic in udrtin. In res voda ponika v njih kakor na Krasu. Teh pojavov gotovo nimate dosti na štajerski zemlji."

Prašnikar se je nasmehnil in zamahnil z roko.

"Zato se pa ne bomo izgubljali v zemljepisju, profesor! Zgodovina je vse bolj zanimiva. Tam ste doma. Videl sem, kako ste se ravnemali ob našem zgodovinskem zidovju pri cerkvi. Ali v naši okolici se dajo zaslediti še vse drugačni zgodovinski ostanki. Prav za prav celo prazgodovinski. Jaz seveda nisem dovolj podkovan, da bi rekel tako in tako, zdi se mi pa, da bi se dalo odkriti mnogo poučnega v naših gričih in gričkih, če bi pravi človek lopato pograbil in kopal. Česar ne povedo nobene tiskane bukve, bi vedeli naši bregovi. Govorili bi nam z nemo besedo, pa nič manj zgovorno, o časih, ko se tej zemlji še sanjalo ni o Slovencih in ko niti rimske legije še niso marširale tod mimo po lepi cesti iz Celeje v Petoium in dalje v Panonijo, slavno rimsko provinco."

"Hurra, gospod provizor! Tudi v vaši koži tiči zgodovinar in celo prazgodovinar! Da, iz Celeje v Petoium! Saj veš, Tonče, to bi se reklo po naše: Iz Celja na Ptuj. Da, prav tod mimo je tekla stara rimska cesta na sever. O, zgodovina! Toliko zanimivih reči je na tem zveržinem svetu, da je eno človeško življenje daleč prekratko za zajemanje iz vrelcev učenosti. Da bi vsaj sedemkrat prišel vsak profesor na svet! V enem življenju bi bil samo zgodovinar, v drugem samo pesnik, v tretjem samo govorništva šolar, v četrtem samo zemljepisec — oh, kaj bi našteval! Saj bi še sedem življenj bilo stokrat premalo. Seveda, profesor bi moral v vsakem sedmerih življenj profesor ostati. Brez tega naj rajši vse po starem ostane. Saj tudi drugače ne bo. Le to sem hotel reči, da je žalostno tako kakor je. Živiš nekaj vegastih let, od vsake teh veličastnosti le od vrha malo povohaš, pa si pri koncu in — requiescat in pace!"

Legla mu je senca na razpaljeno čelo, pa le mimogrede. Prašnikar se je smejal in Tončetu je lice žarelo. Vdano je pogledal provizorja, če misli kaj reči, ker bila mu je na jeziku beseda. Toda ni bilo lahko spričo širokega profesorjevega navdušenja seči v pogovor. Izza ovinka se je pokazala mogočna, skoraj graščini podobna domačija. Profesor je vzkipeł.

"In tamle je Slom, saj vem, da boš, Tonče, prikimal. Tak to je tvoj dom. Za obilno lepoto ga je! Ha, takih kmetij naša Kranjska in štajerska ne stresata iz cajne! Tonče, kar vidno mi je, da tudi za Slomom tiči zgodovina. Ali si se namenil, da jo odkriješ? Ali si že kaj potegnul iz teme na svetlo?"

"Nekaj malega sem res že poskusil. Prav za prav, gospod provizor so mi povedali precej zanimivosti iz preteklosti Sloma."

jih deloma zajeli, deloma pa vrgli do Ljubljane — pred Nemce!

Prve dni po laški kapitulaciji je tudi iz Ljubljane odšlo mnogo mladine, zlasti pa beguncev z Gorenjske in iz Štajerske, na dolensko stran, da bi se umaknili pred Nemci. Ves ta val beguncev je prišel v zmedo in so ga končno zajeli partizani, ki so brž proglasili splošno mobilizacijo od 16. leta dalje na vsem "svojem" ozemlju. Zato je njih število zelo naraslo in je večinoma ne komunistično. Toda vodstvo je absolutno v takih rokah, da ne pozna nobenega dogovora. To se je videlo pri pogajanjih pri Velikih Laščah nekaj dni po laški kapitulaciji. Določili so si namreč sporazumno ozemlje za gibanje posameznih formacij in se dogovorili, da se ne bodo med seboj napadali. Toda takoj drugi dan so partizani s tanki in oklopnimi avtomobili in z laškimi moštvom navalili na včerajšnje partnerje.

Ponavlja se zopet lanska napaka, da partizansko vodstvo "zaseda" teritorij (kar je v ostri opreki s principi četnikovanja) tako da se četa pokaže, napravi nekaj vojaške škode, nato pa zopet izgine. "Zasedeni" kraji pa plačujejo strahovito krvav davek in jih okupator z boljšim orožjem zažiga in ruši, prebivalstvo pa postavlja po mili volji ob steno. Strašne čase sedaj radi tega preživljajo Notranjska, Goriška in Kras.

To se dogaja, ko narod misli, da bo vsak čas konec vojne in so zato bila narejena mnoga lahkomišlna dejanja. Tako razpoloženje je povzročeno v veliki meri po londonški radijski propagandi, kajti ljudstvo ne čuje nikakih resnih terminov in opozoril, marveč le vzpodbujanje na takojšnje akcije celokupnega naroda. Vsa vojaška škoda, ki je bila dosedaj napravljena Nemcem na železniški progi proti Trstu, bi se dala izvršiti od ene same strumne čete. Ako London ne računa na konec vojne še pred zimo, potem je treba spraviti domov vse odvisne in malo sposobne "gošarje", v kolikor jih ni že uničila nemška ofenziva, ki se sedaj pripravlja tudi že na Dolensko.

“Daj, le daj, Tonče! Napišeš mi domačo nalogo o svojih odkritjih in jaz sam bom pobrskal po bukvah. In gospod provizor, seveda. O, bomo izvlekli ta Slom — le poglej, kako se nam prijazno smehlja znad tega potočka! — izvlekli ga bomo iz teme in postavili na svetlo njegove zgodovinske zaklade. Rimska Celeja in rimski Petovium, o, zanimivosti prvega razreda, bi človek rekel po šolsko. Ampak Slom in Ponikva — in tu vidim napis: Uniše se bere — to so naše slovenske stvari. Tonče, slovenstvo je naša čudežna njiva, ki bi rada obilno rodila, ki nam kar ponuja svojo sočno mladost, pa ji delavcev manjka.”

Profesor se je obrnil proč in ni videl, kako so dijaku vzplamtele oči. Brez tega je vedel, da govori za dijaka, ne — zase . . .

Tedaj je obstal gospod Jakob in resno zaprašal:

“Čudežna njiva, slovenstvo, ste rekli. Prekrasna beseda! Že doma sem hotel sprožiti vprašanje, kaj mislite vi, profesor, o nazorih graškega nemškega lista, ki nosi ime ‘Der Aufmerksame’ in piše, da je slovenstvo res lepa gredica, ki ni, da bi jo človek barbarsko pohodil. Naj vzpeva in napravlja veselje nemškim očem, dokler po naravnih potih ne zasejejo vanjo vetrovi nemških semen...”

“Nemška nadutost, nemška oholost, nemška megalomanija . . .”

Še je hotel govoriti vzhiceni profesor in bilo mu je, da bi Prašnikarja objel. In je čutil, da je s svojimi vzkliki prekosil samega sebe. Še je hotel govoriti, pa mu je zmanjkalo sape. Videl je, kako je Tonče namršil obrvi in zapičil je vanj vprašajoči pogled. Dijak je nejevoljno dostavil:

“Slišal sem, da podobno uči mariborski profesor Puff. Nemeč bahavi! Takole razlaga: Nemštvo je močno drevo, na veke v to našo zemljo zarito, slovenstvo — bršljan nebogljen, ki naj se ovija po deblu nemštva, dokler od svoje lastne slabosti konca ne vzame . . .”

Dijak je obmolnil in je stal kakor mladi David, pripravljen na boj. Vzbočil je prsi. Prašnikar ga je bil v dno duše vesel. Zupančiču je prekipelo navdušenje, ki je bilo spričo dijakove bojevitosti popolnoma pristno. Bil je prepričan, da se je ta hip vse v njem obrnilo. Nemštvu slovo! Začutil je do profesorja Puffa, dobrega znanca, odločen odpor. Nagnil se je k Tončetu in ga burno objel. Kot da je videc in zre v daljnjo bodočnost, je vzkliknil:

“Ne boš, Rudolf Puff, učeni profesor, ne boš! Ne bo tvoja zadnja beseda! Iz Sloma ti raste dokaz, da je slovenstvo tudi drevo, drevo, pravim, ne bršljan, ovijalka! In še enkrat rečem: drevo! Če ni hrast, naj bo lipa! Slovenska lipa je mehka v svojem cvetju in vonju, pa je žilava v koreninah in deblu!”

Iz Zagreba je prišlo sledeče obvestilo:

Nekatere naše ljudi je povabil neki “doglavnik” (minister hrvatske države) in jim dejal v poglavnikovem imenu:

“Bliža se konec vojne in za Slovence bi bilo koristno, ako bi se združili s Hrvati. Slovenci bi imeli svojo državo in parlament, s Hrvati pa tudi skupen parlament, skupne bi bile tudi zunanje zadeve in vojska. Po končani vojni bi se Slovenci lahko tudi izrekli za popolno samostojnost in sicer s dve tretjinsko večino. Slovenija bi obsegala vso ljubljansko pokrajino, vse Primorje s Trstom ter Gorenjsko; od Štajerske pa le do železnice Grobelno-Rogatec.”

Naši Slovenci, ki so to poslušali, so dejali, da niso politični ljudje in da ne morejo dati nobene izjave. Dodali so še, da ne morejo doumeti, kako naj bi se to izvedlo, ko imajo skoraj vse Nemci pod svojo oblastjo. Nato se je “doglavnik” zagovoril in dejal, da je to itak nemški načrt. Predlagajo ga pa Slovincem preko Hrvatov, da se ne bi smatrala ta reč kot nemška slabost.

Danes, 7. oktobra, je pa bil od zastopnika hrvatskega konzulata v Ljubljani oficielno dostavljen osnutek ustave za Slovenijo, ki je došel iz Zagreba in ga bodo v prepisu dobili nekateri predstavniki političnih strank in škof. Želi se odgovor v nekaj dneh. Osnutek ustave ima tri strani in vsebuje menda ista določila kot že zgoraj omenjeno.

Mi se s temi predlogi ne kanimo ukvarjati, ker stojimo na jugoslovanskem stališču.

Dodatek dne 20. oktobra 1943. — Temeljna načela za državno zvezo med Neodvisno Državo Hrvatsko in Slovenijo so bila izročena dvema gospodoma obenem z vabilom, če bi se slovenski krogi strinjali, naj bi napravili peticijo na Poglavnika, ki bi nato zadevo predložil Hitlerju v odobritev.

Naše stališče je bilo odklonilno že v načelu in tako ustno obvestilo je posrednik tudi dobil.

II.

Poročilo z dne 15. oktobra 1943.

Osvobodilno Fronto še vedno

Tonče je le površno razumel in je bil spričo profesorjevega objema v čudni zadregi. Prašnikar je imel vlažne oči. Zupančiču je postalo nenadoma tesno. Prvič ta dan mu je obtičala beseda.

Velikonočne sapice so jih božale v obraz, ko so molče in v zadregi, ki ni bila neprijetna, nagonsko pospešili korak.

Stopili so na trato pred Slomom. Otroci so jim planili naproti, pa so obstali z boječimi pogledi, ko so med Prašnikarjem in Tončetom zagledali tuj, v tem hipu tako resen obraz. Pa Zupančič je bil že ves drug.

"Tvoji bratci in sestrice, Tonče? O, o! Tako lepo pisana slovenska gredica! Ti mala, ime mi povej, da te poklicati znam. A, Lucija, ti drobcena lučka! In ti najmanjši, kako ti rečejo ata? Ne boš mi povedal? Bojiš se me, ko sem tako sršenasto silen. O, tak Tinče si, dečko, je povedala Lučka namesto tebe! Kadar odrasteš, pojdeš z mano na Limbarsko goro. Tam gospoduje tvoj patron v mogočni cerkvi na vrhu. In ti, mali mož, kako se ti pravi? O, Jožek, seveda si Jožek! In kakšen hlačman si že! In zdaj, ho, to so pa že kar gospodične! Micika, praviš, in še Uršika zraven! Dva šopka s slovenskega vrta! In še ena je tam. Kaj se pa obotavljaš, ti sramežljiva devica? Le roko mi daj, saj vem, da nisi tako nekrščanska!"

"Nežica je, pa ni naša, zato . . ."

Tako se je vtaknil Jožek vmes.

"Ni naša, ni naša! Kaj le blebečeš, Jožek, čudak? Vse je naše, kar je na Slomu in na Ponikvi, kako bi Nežica ne bila? Pa še taka roža slovenska! Saj sem še jaz ves vaš, čeprav sem danes prvič na Slomovino nogo postavil. Naše, vse je naše, do kamor sega pogled. Jožek, če boš take krojil, boš v nevarnost prišel, da sam nehaš naš biti!"

Nežica je zažarela ob profesorjevi ljubeznivosti v svoje najlepše dekleštvo. Jožek se je potajil za Tončev hrbet in tlačil osramočenje sam vase. Profesor je že dalje priganjal.

"Stopimo, stopimo, da ateka srečamo. Poznam že gospodarja na Slomu. Srbi me že roka, da bi segla v njegovo. Vidite, na pragu se nam smeje naproti. Tako je navada pri nas na Slovenskem. Bog vas živi, gospodar, in veselo Alelujo vam daj, kolikor je še ni šlo za hribe čakati prihodnje pomladi. Zdaj pa kar naprej skozi vežo, da pogledamo Slomu v srce! O, o, pozdravljena, nič si ne brišite rok v predpasnik, saj vem, da ste danes vsa velikonočna. Pa kako naj vam rečem? Gospodinja — nak, gospodinjo je Bog k sebi poklical. Aha, teta Polona, da, da, teta Polona! Si že pridna, Uršika, da si me rešila zadrege. Teta, teta, kako je to lepa beseda! Da, na Slovenskem je vsaka dobra žena teta in vsak dober mož

vodijo komunisti najradikalnejšega kova. Zavoljo nacionalno-osvobodilnega gesla so komunisti uspeli vključiti vsvoje vrste mnogo ljudi, ki se tam s sistematičnim delom politično preusmerjajo in pripravljajo za komunistične načrte, zlasti za prevzem oblasti in za uveljavljenje komunističnega političnega reda. Dokler je trajala laška okupacija, ni bilo nobenih večjih akcij proti italijanski vojski. Njihovo delo je bilo v glavnem politično v komunistični propagandi in v zatiranju in likvidiranju oseb, ki se niso vdajale komunistični propagandi in so vztrajale na demokratičnem političnem redu.

Ko je predstavnik jugoslovanske vojske organiziral svoje ilegalne vojaške odrede, se je delo Osvobodilne Fronte in njenih partizanskih odredov osredotočilo na vojaške akcije proti jugoslovanskim vojaškim formacijam, ker so se bali, da se bo v danem trenutku narod tem priključil in preprečil komunistom prevzem oblasti. Nastopanje proti jugoslovanskim četnikom je bilo skrajno brezobzirno. Povsod so jih brez pardona skušali pobijati.

Ko je nastopil zlom Italije, so se komunisti dogovorili z italijansko vojsko glede prevzema orožja, ki so ga potem takoj naperili proti lastnim rojakom. Razorožili so protikomunistično milico, kateri je Osvobodilna Fronta dala ime "Bela garda", in s pomočjo italijanske artilerije uničili tudi jugoslovanske vojne odrede, imenovane "plava garda", in jih drže še danes kot vojne ujetnike, kolikor jih ni v borbi padlo.

Med tem se je tudi v Ljubljanski pokrajini pojavila kot okupacijska vojska nemška armada ter razorožila vso ljubljansko laško divizijo brez strela. Razorožiti se ni dala vaška straža v Dravljah in sta bila pri tem dva stražnika ubita.

V Novem mestu in ostalih krajih Dolenjske je vpostavila OF svoj komunistični režim. Že po nekaj dneh je demontirala mestoma progo Ljubljana-Novo mesto proti Karlovcu in nadaljuje to delo tudi v smeri Kočevje. Nemci se za to progo ne brigajo, ker jim ni potrebna. Ljubljana pa je na ta na-

stric! Ves svet nam je v žlahti in tujci si nočemo biti. Tinče, na, skoči mi v klešče in reci mi stric!”

Počeni! je v veži pred vrati v hišo in razprostrl Tinčku roke. Deček je planil:

“Tlic!”

“O, saj sem vedel! Si že ves moj. Ena, dve tri, Nežica, ti nam pa v hišo odpri!”

Skočila je k vratom. Saj bi bila že prej, pa ta profesor človeka kar nase prikuje. S Tinčkom na rokah je vstopil profesor.

“O, stara častitljiva peč! Kako si vsa naša! In miza, tako bela in mila! Nič prevelika za tako močno domačijo. Jožek, kadar se skriješ pod njo, te ne izbežajo na plano, če se te lotila dva. Prostora dovolj! Vem, kako je ta reč. Tudi v Ljubljani je bilo nekda tako, pa miza je bila premajhna, ha, ha, in vsaka šiba me je takoj pobezala pod nos. Pri vas je drugače. O, na mizi pa bukve! Čakaj! Nak, niso Tončetove. Že vidim, da tudi drugi v tej hiši ljubite bukve. Vaš oče ni tak, kot mi je pravil ljubljanski študent o svojem očetu. Povem vam to zgodbo, otroci, preden odidem. Tam pa rožni venec na žeblju, uh, kako velik! Prav lepo se poda tej hiši krščanski. Ho, ho! Tudi leskovka bridka na svojem prostorju! Jožek, ta pa že, ta! Presneto, saj je miza vendarle majhna za takole preklo! Saj pravim in rečem. Tako vse po domače, vse, kakor je treba! Tako je pri vas, kot da je Bog Slom posebej za veliko noč naredil. Oče, Marko, obljubil sem vam že takrat v Celju, da pridem pogledat, pa zdaj mi je žal, da sem tako dolgo odlašal.”

Marku Slomšaku pa ni bilo prijetno. Zupančič je bil zanj preveč močan in osvojevalen, da bi mogel vzbuditi v njem kaj drugega ko občutek, ki ga more imeti orel, ko se je brez upanja vjel. Že v Celju mu je bilo tako, zdaj se je v njem ponovilo. Nič ni mogel spregovoriti, samo pokimal je v tesni zadregi.

Polona je prinesla pisank, potice, želodca.

“O, o, teta Polona! Marta na Slomu! Saj res, lejte si no! V Emaus smo hoteli, pa smo v Betanijo našli!”

Sedli so in profesor je s svežo ješčnostjo segel po kosih. Pa ga tudi to ni zmotilo v besedi. Venomer se je razvnel in govoril, govoril.

V Marka se je nečedna misel ukradla. Ali mu Prašnikar še obeda ni dal —?

Nežica se je nagnila Tončetu prav na uho. Dijak je pokimal. Zupančič je videl in mislil, da je uganil.

“Kdaj bo odhod, kajne? Kar vem, kaj bi rada zvedela Nežica. Nič se ne mudi, ne, danes se res nič ne mudi. Bom že jaz popazil na Tonča, da ga vam volk ne poje. Kar tako ga ne damo.”

Pomežiknil je Tinčku. Tonče je hitel popravljat.

čin odrezana od svojega že itak skromnega gospodarskega zaledja in trpi glede hrane hudo pomanjkanje.

Slovenska javnost zamerja londonski propagandi, da s tolikimi pretiravanji prinaša poročila o “uspešnih” akcijah slovenskih partizanov, ker tukaj nikdo strategičnih vrednosti akcije slovenskih partizanov ne more razumeti, na drugi strani pa narod avanture partizanov plačuje z neizmernimi žrtvami.

Na Goriškem, v Istri in na Tržaškem se je partizanskim pokretom pridružila v splošni vstaji po zlo mu Italije splošno večina Slovencev. Tu je imel ta pokret značaj nacionalnega osvobojenja izpod laškega jarma, četudi so vodstvo pokreta arogirali znani komunistični ekstremisti (Baebler in dr. Vilfan). Šele ko so v vodstvo pritegnili laške komuniste, je pokret izgubil narodni značaj. Ko pa je nastopila nemška vojska s svojo brutalno silo, je narod do iztreznjenja občutil in spoznal, da je bila vsa akcija vsled pritiskanja komunistov preuranjena, tako, da razen težkih žrtev o uspehu ni ostalo nikjer ne duha ne sluha.

Trenutno se vrši čiščenje v Istri in na Notranjskem ter se pripravljajo vojaška akcija na Dolenjskem. Bilanca je že danes: požgane vasi, porušena mesta in ogromno število mrtvih in ujetih zapeljanih Slovencev. Kraj Cerknica šteje 76 porušenih hiš. Dolenjsko središče Novo mesto je deloma porušeno, mnoge vasi so že razdejane, druge pa še čaka ista usoda. Prebivalstvo je obupano radi strahovlade komunistov in je žalostno, da ponekod komaj čaka, da ga bo nemški okupator rešil komunističnega terorja.

Osvobodilna fronta med tem prevzela oblast na Dolenjskem, formirala neke vrste vlade (upravno komisijo), vpostavila vojno sodstvo, predpisala davke in izvaja eksekucije in rekvizicije. Ljudje so svoje naselbine večinoma izpraznili, ker so izpostavljene napadom nemške artilerije in nemških štuk, ki brezobzirno opravljajo svoj rušilni posel na nedolžnih slovenskih domovih.

Danes je prispela vest, da je bi-

“Da obljubljeni zgodbe ne pozabite povedati, je poprosila.”

“O, o! Saj res, o tistem študentu. Pa kar hitro povem, da bo mir. Je pravil študent, Novak se je pisal, da je iz mladih let želel v šole, pa je oče dejal: kmet si in kmet boš ostal. Pa le nista bila zgovorjena. Fant je venomer tičal v bukvah, največ pa na skrivnem. Pa ga je oče nekoč od bukev poklical k oralu. Fant pa roke na oralu, med prste pa bukve. Hoj, vol, ti pa vleci! In je šlo, kakor je šlo. Pa je oče zagledal to čudno oranje in popalo ga je. Sršenast, da groza! Da mi vržeš, dečko, bukve od sebe in jih več ne pogledaš! Za kmeta so bukve potuha! Samo še enkrat, pa ti bom uro navil in te stresel iz hlač! Tako mi je pravil študent in pozabil sem že, kako se je nazadnje le prištelil do šole.”

Prašnikar se je zadovoljno smejal in otroci za njim. Zupančič se je nalašč modro držal in si izbral nov kos želodca. Ni zapazil, kako je zgodba zbudila Marka in tresčila v Tonča. Saj je bilo natančno tako na Slomšakovi njivi pred leti. Ostalo je pa le mad Tončem in Markom. Še rajnica mati ni zvedela in Prašnikar ne.

Tonče je tlačil zadrego, v Marku je vstajala sumnja. Če ni Tonče lastnega očeta Zupančiču tožil? Odpor do profesorja mu je do kraja narasel, od sina se je njegovo očetovstvo še bolj oddaljilo.

Stopili so ven in profesor je hotel k cerkvi na grič. Sveti Ožbolt je vabil. Marko se je s potjo zamotal in si dal opravka ob hiši. Prašnikar je potegnul brevir in hote zaostal. Od šupe sem se je prismukal Blaže in se sramežljivo pridružil.

“Naš hlapčon. Blaže se mu pravi.”

“Blaže, Blaže,” je ponavljal za Miciko profesor. “Fant od fare! Prav za kmeta ustvarjen! Poglej po polju navzdol! Zemlja te kliče! Popraznuj z nami še danes, jutri se boš v njive zaril.”

“Blaže!”

Vse je obstalo. Oče Marko je klical, pa že je zamahnil z roko.

“Le pojdi z njimi na grič. Sam naredim.”

Šel je krmit konjiča in pregledat voziček.

“Naj s popeljeta, da ne bo praznih besed.”

Potem je stopil v hišo in se zaprl v gornje prostore. Tehtal je misli in jim skušal določiti težo. Ni jih bilo lahko preceniti. Grizlo ga je. Profesor, njemu je lahko. Govori, govori. Pripoveduje o bukvah in kmetu. In jaz naj plačujem, plačujem, da bom Slomu za seboj gospodarja odkrnil, za odškodnino pa blebetavega škrica dobil? Škoda je Tonča . . .

Odprl je predalček in se zagledal v denarje. Spet so mu tehtale misli.

lo pred dnevi po partizanskem sodišču izrečenih in izvršenih nad 60 smrtnih obsodb. Po došlih vesteh so bili obsojenci pripeljani na določena mesta, kjer se je justifikacija po vrsti izvršila s strelom v tilnik. Bili so baje prizori grozote.

Pri takem stanju stvari si ni težko predstavljati ogorčenost slovenskega prebivalstva, ko čuje farsarije londonskega radia o junških uspehih slovenskih partizanov, o tankovskih bitkah za Ljubljano in pouličnih bojih v Trstu ter slično, kar vse ni nič res. Do nedavno slovenski partizani sploh še niso izstrelili niti enega strela proti nemškemu okupatorju, pač pa so morili in pobijali pripadnike jugoslovansko orientirane vojaške formacije (Grčarica) ter se hvalili v svet s svojimi vojaškimi uspehi. Vsa akcija je neuspeh, dokler ne pride do zavezniške invazije. Nikdo ne more razumeti lahkomišelnega hujskanja londonske propagande, ki se kruto maščuje na našem narodu in sami stvari izredno škoduje, ker bodo najboljši borci do prihoda zaveznikov od Nemcev pobiti, komunistični faktorji pa bodo ostali skrbno zavarovani in sposobni za nadaljevanje njihovih nesrečnih protinarodnih podvigov.

Ako Zavezniki nimajo namena v doglednem času izvršiti invazijo na jugoslovanski obali Jadrana, potem je gotovo, da bo vsa akcija “Jugoslov. Osv. Vojske”, ki je povsod izključno v rokah komunistov, ki imajo predvsem politične, ne pa osvobodilne namene, končala s popolnim vojaškim neuspehom in zapustila le grozotne žrtve, ki jih okupator povzroča z vso brezobzirnostjo in brez vseh represalij s strani Zaveznikov.

Neodrejenost jugoslovanske vlade in izjava kralja, ki hvalijo početje partizanov, skrajno demoralizujoče vpliva na narod. Kakor so razumljivi izvestni obziri na zaveznika v Moskvi, tako je nerazumljivo, da zavezniki osnovnega problema vojnih ciljev niso do kraja razčistili, tako da danes pri nas svet ne ve, ali se zavezniki borijo za demokracijo ali pa za ruski totalitarizem. Kaj čaka v tem oziru balkanske narode, je celo da-

“Provizorja nisem vprašal, kako stojijo računi. Ali naj od fanta izvem?”

Preudarjal je sem, preudarjal je tja, pa je po svoje odločil.

“Dam mu nekaj, naj bo, kakor more.”

Odbral je denar in zaprl predal. Vrnil se je v hlev in krtačil konjiča.

Oni so se vračali, veseli, sveži in šumni. Otroci so se otresli že vsake zadrege. Če je za hip umolknil Zupančič, je ves trop silil vanj z vprašanji, da si je komaj odgovore zvrstil.

Tonče je zaostal s Prašnikarjem, ki je bil že davno domolil, pa je še zmerom hodil sam zase. Čakal je prilike, da dijaku reče besedo.

“Zame bo čas, da vas same pustim. Prav lepo popoldne je bilo. Tudi vidva ne bosta več dolgo. Sonce je nizko. Tonče, to vzemi, pa tudi oče je svoje obljubil.”

“Bog plačaj stotero!”

“Že dobro, že dobro! Če te ne pridem pogledat, bo di mi zdrav in priden do velikih počitnic.”

“Saj bo hitro minilo in pisal vam bom. Vi pa meni?”

“Kako pa, kako pa! Le dobro se drži.”

Stopil je za profesorjem in se poslavljal. Pa se ni dalo na kratko. Ne odtrgaš se od tega moža kar mimogrede. Zadovoljen, pa vendar ne brez skrbi, je provizor odšel na Ponikvo. Zupančič je pogledal po soncu.

“Tonče, tudi za naju bo priličen čas. No, malo še posedimo, da se beseda vnese. Eno kupico, pravi teta Polona. Pa naj bo, teta, po vaše.”

Oče Marko je pomignil Blažetu.

“Naprezi in počakaj pri hlevu. Boš videl, kdaj stopita čez prag. Takrat jih prestrežeš.”

Blaže je bil srečen. Marko je šel z Zupančičem trčič. Potem so jemali slovo kot bi imelo biti za leta.

Marko je pomignil študentu in mu spustil nekaj trdega v žep.

“Za silo si boš pomagal. Bomo videli, kako bo čez poletje.”

“Bog obilno povrni, oče!”

(Nadaljevanje prihodnjič.)

nes povsem nejasno, ko je že vidno, da se vojna približuje koncu.

Razčiščenje vprašanja interesne sfere Rusije se ne da odlagati, ker bo sicer to vprašanje avtomatično rešeno brez sodelovanja Amerike in Anglije. Treba je vedeti, da je Moskva imela dobre šole in mnogo marljivih in sposobnih aktorjev iz vseh delov Balkana. Ta šola danes rodi sadove. Zato čaka Zaveznike še težko delo ne le na strateškem, temveč zlasti na diplomatskem polju.

Glede naših narodnih revindikacij nimamo nikakih pozitivnih izjav Zaveznikov. Izgleda, da bo nemški okupator prejudiciral rešitvi vprašanja Trsta in zapadne slovenske meje v prilog Slovencev, s čemer bo zavezniško avtoriteto doma skušal oslabiti.

Nujno je potrebno, da dobimo PRAVOČASNO potrbeno navodila, kako naj se narod zadrži v slučaju invazije, da ne bo nepotrebnih žrtev. Treba je vedeti, kje in v kakem obsegu prete napadi iz zraka in druge za civilno prebivalstvo opasne operacije. Zdi se, da se to da povedati brez škode za uspeh.

Komunistom je glavni smoter, da po odhodu okupatorja prevzamejo oblast. S tem je treba računati in operacije tako pripraviti, da bo oblast mogla preiti v roke jugoslovanske vlade, ker bo sicer doma nastala vojna za in proti Jugoslaviji. Treba je vedeti, da so komunisti proti kralju in dinastiji in proti jugoslovanskemu državnemu konceptu in za diktaturo proletariata. Kdor jih bo oviral v njihovih načrtih, bo moral računati in riskirati krvavo in brezobzirno borbo, če ne prevzame oblasti takoj zadostno oborožena sila.

IMENIK NEKATERIH PARTIZANSKIH ŽRTEV

(Iz stare domovine smo prejeli nekaj imen slovenskih ljudi, ki so bili umorjeni od partizanov. Objavljamo jih na tem mestu. Vsi tu navedeni so našli nasilno smrt že leta 1942. Prva številka za vsakim imenom pomeni starost umorjenega, potem slede drugi podatki, kolikor smo jih prejeli, končno dan in mesec smrti. Leto je izpuščeno pri posameznikih, ker vemo, da za vse velja letnica 1942.)

Vseh skupaj je bilo samo v letu 1942 na ta način umorjenih okoli 2000 Slovencev, večinoma zavednih katoličanov. Morebiti dobimo polagoma od tam še nadaljnja imena. V letu 1943 ni bilo mnogo takih umorov, ker so vaške straže čuvale nad življenjem ljudi. Ob zlomu Italije je pa spet cela množica Slovencev podlegla sovražstvu komunističnih partizanov, ki so se združili z Lahi.

Vse imenovane in tudi one, ki so nam še neznani, priporočamo bralcem v molitvah.)

ZUPNIJA AJDOVEC.

Vidrih Stefan, 40, župan, Brezova Reber, okt. 16.
Gnidovec Franc, 19, kmet, Dolnji Ajdovec 11, 12. dec.
Zupančič Milan, 19, kmet, Dolnji Ajdovec 11, 12. dec.
Gnidovec Ciril, 28, kmet, Sela 6, dec.
Cikanek Franc, 20, kmet, Brezova Reber, 12. dec.
Rozman Feliks, 20, kmet, Brezova Reber, 12. dec.
Rozman Andrej, 18, delavec, Brezova Reber 5, 12. dec.
Gole Jože, 24, delavec, Brezova Reber 3, 12. dec.
Mirtič Alojzij, 20, kmet, Brezova Reber 9, 12. dec.
Legan Feliks, 18, olnji Ajdovec, 12. dec.
Krese Venceslav, 18, Plano 1, 12. dec.

ZUPNIJA BLOKE.

Seljak Janez, občinski svetnik, Lobranovo, oče 6 otrok.
Turk Janez, kmet, Hudi vrh.
Ivančič Andrej, 73, kmet, Runarsko, dec.
Zakrajšek Matija, 75, kmet, Topolj, 25. nov.
Dolec Vinko, 20, kmet, Ravne, junij.
Marinšek Franc, kmet, Bolke.

ZUPNIJA BRUSNICE.

Straus Franc, 19, kmet, Gaberje 64, marec.
Medle Franc, 48, kmet, Velike Brusnice 3, 3. jun.

Medle Marija, prešnjega žena, isti dan.
Medle Marija Jr., 24, prejšnjih hči, isti dan.
Rajk Marija, 24, kmetica, Suhadol 21, junij.
Mohar Anton, 33, kmet, Gaberje 115, junij.
Smit Josip, 40, kmet, Jugorje, 14. sept.

ZUPNIJA BOROVNICA.

Mihelčič Jože, 42, delavec, oče 7 otrok, 17. aprila.
Mihelčič Ivana, žena prešnjega, isti dan.
Hvala Rafael, 53, delavec, Radež 6, oče 2 otrok, 11. maja.
Hvala Jožefa, 47, žena prešnjega, isti dan.
Vičič Emil, 45, delavec, Dražca 16, 12. junija.
Vičič Ivana, 15, dijakinja, hči prešnjega, isti dan.
Lončar Franc, 47, kmet, Borovnica 135, 13. julija.
Lončar Franciška, 42, žena prešnjega, isti dan.
Lončar Marija, 19, hči prejšnjih dveh, isti dan.
Petkovšek Anton, 20, dijak, Borovnica 116, 29. jun.
Bizjak Karl, 48, kmet, Radež 2, (žena in 8 otrok so Lahi odpeljali v taborišče v Italiji).
Šalehar Janez, 20, delavec, Borovnica.
Mike Dušan, 18, dijak, Borovnica.
Erbežnik Dragutin, 35, delavec, Borovnica.

ZUPNIJA DOBREPOLJE.

Prijatelj Jože, 19, kmet, Videm 29, 9. junija.
Peterlin Vinko, 20, kmet, Videm, 9. junija.
Kožar Anton, 21, kmet, Bruhanja vas 23, 9. junija.
Babič Franc, 47, trgovec, Kompolje 87, oče 4 otrok, 4. julija.
Strah Anton, 37, kmet, Videm, oče 4 otrok, 19. sept.
Gale Ivan, 20, delavec, Mala vas 30, 29. novembra.
Ivančič Alojzij, 23, mesar, Videm 9, 9. julija.
Debeljak Jože, 54, pisatelj in novinar, Dolenja vas, 4. julija.
Kunc Antonija, delavka, Kompolje, 16. julija.
Dovč Ana, 30, kmetica, Zagradec, 16. julija.
Hegler Janez, 59, delavec, Podtabor 36, 16. julija.
Neznan mož, čigar truplo so našli v gozdu Jauhe.

ZUPNIJA DOBERNIČ.

Bester Feliks, 40, šofer, obrnič, 18. julija.
Jenič Franc, 35, občinski svetnik, Dobernič.
Kaplan Ana, 23, delavka, 18. julija.
Udovč Franc, 40, delavec, Podlisec 3, oče 4 otrok, 18. julija.
Novak Janez, 60, kmet, Rožempelj, oče 5 otrok, 9. septembra.
Trunkelj Lovrenc, 33, čevljar, Rožempelj, 9. sept.
Zaletel Marija, 35, vdova, Korito, 27. junija.
Eger Jože, 41, trgovec, Ljubljana, 3. julija.

ZUPNIJA DRAVLJE.

Jovan Niko, 22, delavec, Glinica.
Simnovec Jože, 28, delavec, Draveljska ulica 20.
Pesjak Anton, 36, delavec.
Zwolf Ivan, 28, Trata-Dravljje.
Rožič Franc, 40, brivec, Dravljje, 28. januarja.
Nemec Mirko, 24, dimnikar.
Čuk Leonard, 40, delavec, Koseze, 17. aprila.
Čuk Marija, žena prešnjega, isti dan.

Čuk Ivana, dve leti stara, hči prejšnjih dveh, isti dan.

Škrabar Stanislav, 32, uradnik, Ljubljana.

Bajda Ivana, 25, kmečka hči.

Winkler Ivan, delavec, Glinica.

ZUPNIJA VELIKE LAŠČE.

Križman Ignacij, 38, delavec, Borovec, oče 6 otrok, 24 febr.

Adamič Alojzij, 28, kmet, Brankovo, 23. aprila.

Pečnik Janez, 32, delavec, Brankovo, 2. julija.

Jaklič Justina, 21, kmečka hči, Rašica, 24. maja.

Mustavar Marija, 22, delavska hči, Rašica, 24. maja.

Prijatelj Ana, 16, delavska hči, Rašica, 24. maja.

Zabukovec Jože, 46, kmet, Krnče, oče 9 otrok, 21. aprila.

Gruden Franc, 65, kmet, Ulaka, v gozdu Vintarji, 24. julija.

Gruden Angela, 56, žena prejšnjega, istotam.

Gruden Alojzij, 29, sin prejšnjih, istotam.

Gruden Vinko, 16, sin prejšnjih, istotam.

Gruden Gabriel, 21, sin prejšnjih, istotam.

ZUPNIJA BEGUNJE PRI CERKNICI.

Hiti Janez, 22, kovač, Begunje 51, 27. julija.

Hiti Franc, 18, kovač, Begunje 51, 30. junija.

Obreza Ana, 28, kmečka hči, 19. julija.

Šivec Jožefa, 35, kmetica, Begunje 109, 7. julija.

Košir Miroslav, 27, nekdanj jugoslovanski žandar, 5. julija.

Zalar Janez, 18, delavec, Beuzljak 36, avgusta.

Zalar Marija, 32, delavka, Kožljek 16, 12. julija.

Knap Terezija, 57, delavka, Dolnje Otave, 20. jul.

Knap Pavla, 16, hči prejšnje, isti dan.

Punkart Ivana, 21, služkinja, Gornje Otave 11, 11. julija.

Kranjc Anton, 22, kmet, Topol 22, 18. sept.

Primožič Anton, 51, delavec, Bezuljak 11, 18. sept.

Meden Jože, 30, kmet, Kožljek, 12. septembra.

Turšič Anton, 33, delavec, Kožljek 24, 26. sept.

Znidaršič Marija, 33, kmetica, Bezuljak 27, 18. septembra.

Petrič Jože, 19, žagar, Topol, 8. oktobra.

Debevec Janez, 30, delavec, Begunje 11, 13. okt.

Kranjc Anton, 47, delavec, Dobec 18, 13. oktobra.

ZUPNIJA ŠT. JERNEJ.

Kastelic Vinko, duhovnik, 28, 30. junija.

Luzar Jože, 35, kmet, Dolnji Maharovec, 3. julija.

Guštin Janez, 21, delavec, Gornje Mokro Polje, 3. julija.

Prhne Andrej, 48, kmet, Dolnji Maharovec, 28. avg.

Kupljenik Viktor, 22, kmet, Orehovica, 6. sept.

Zajc Ivan, 30, učitelj, Čadreže, maja.

Kromar Franc, kmet, Št. Jernej, 25. maja.

Frankovič Vinko, 19, delavec, Št. Jernej, 11. julija.

Zagorc Ana, 32, kmetica, Zapuže 3, ubita za kaznen,

ker je njen mož zbežal od partizanov, 9. sept.

Zagorc Jožefa, 19, hči prejšnje, Zapuže 3, 9. sept.

Zagorc Marija, trafikantinja, Št. Jernej, junija.

Zagorc Vida, hči prejšnje, junija.

Makovec Anton, delavec, Št. Jernej, julija.

Cvelbar Janez, 42, kmet, Volčkova vas, julija.

Plantan Anton, 34, delavec, Vrh, 21. aprila.

Gorišek Jože, oče 8 otrok, Št. Jernej, septembra.

Klemenčič Martin, delavec, Zvabavo.

Zagorc Jože, 43, kmet, Javorovica, oče 7 otrok.

Vdovč Janez (delavec, Ledeca vas.

Zagorc Matija, kmet, Zapuže, 24. decembra.

Lisec Terezija, kmetica, Dobravca, mati 4 otrok, 20. julija.

Lisec Marija, 20, hči prejšnje, isti dan.

Lisec Neža, 18, sestra prejšnje, isti dan.

Nečimer Franc, 20, dijak, Brod pri Sv. Križu.

Kovačič Janez, 35, delavec, Drama.

ŠT. VID PRI STIČNI.

Hren Franc, 50, mizar, Št. Vid 111, 14. maja.

Hren Stanislav, 16, sin prejšnjega, isti dan.

Hren Franc, 15, dijak, brat prejšnjega, isti dan.

Urbančič Marija, 20, trgovska nastavljenka, Št. Vid 110, 14. maja.

Zupančič Helena, 74, kmetica, Št. Vid, 10. junija v gozdu Pungart.

Marinčič Marija, 19, kmetica, Št. Vid, 10. junija.

Zupančič Jernej, 13, delavski sin, 7. junija.

Kozlevčar Franc, kmet, Veliki Gaber 21, oče 4 otrok, 30. maja.

Kozlevčar Franc, kmet, Veliki Gaber, 30. maja.

Omahen Marija, 19, kmečka hči, Podboršt 12, 12. julija.

Kastelic Anton, 22, dijak, Sad 9, 8. junija.

Mišič Viljem, 30, begunec z Jesenic, 15. junija.

Lesjak Franc, 25, kmet, Št. Jurij, 24. januarja.

Jeraj Franc, kmet, Stehanja vas, 13. maja.

Družina Fatur, Virje, oče, mati, sin in hči ubiti v juliju.

Ceglar Marija, kmetica, Draga, julija.

Neznana ženska, ubita julija blizu vasi Luže.

ZUPNIJA MIRNA PEČ.

Makše Anton, 37, kmet, Ivanja vas 2, oče 3 otrok, 19. julija.

Mavec Alojzij, 18, delavec, Čamše 13, 28. maja.

Mavec Anton, 21, delavec, Čamše 13, 12. julija.

Zupančič Franc, 37, kmet, Biška vas 18, 7. sept.

Kavar Jože, 41, delavec, Biška vas, 30. junija.

Makše Marija, 39, Vrhpeč 13, mati 4 otrok, 22. jul.

(Dalje prihodnjič.)

Kar se ponoči seje, se podnevi žanje.

Kdor ponoči krade, je podnevi obešen.

Ponoči spati, zjutraj buden biti, opoldne vstati, zvečer hoditi.

Kdor ponoči potuje, v jamo pade.

Ponoči smrt žanje.

SVETI ALFONZ LIGVORIJ UČI LJUBITI BOGA

P. Bernard OFM.

(Nadaljevanje)

6. POGOVARJAJ SE Z BOGOM!

ALI bomo v tem poglavju brali, kaj je sveti Alfonz učil o potrebi molitve? Da in ne, kakor hočete vzeti.

Pogovor z Bogom, kaj je to? Ali ni molitev? Skoraj vsak človek bo temu pritr dil in prav bo imel. Vendar na tem mestu ne bomo govorili o tem, kako je sv. Alfonz priporočal molitev očenašev in zdravih-marij in rožnega venca in drugih takih molitev. Vse te in take molitve so seveda tudi pogovor z Bogom in zelo potreben pogovor. Ampak stvar je ta, da nam v teh molitvah sveta Cerkev sama polaga na jezik besede, ki naj jih Bogu govorimo. In v glavo nam polaga misli, ki naj jih pri teh pogovorih z Bogom imamo. Vse to je silno lepo in potrebno.

Zdaj se spomnimo na besede Jezusove: Treba je vedno moliti in nikoli prenehati . . .

In ko ljudje slišijo te besede, jim pridejo v glavo misli, ki pravijo: Kako na vsem svetu je pa ta reč mogoča . . .?

Sveti Alfonz odgovarja: Mogoče je na ta način, da imaš Boga pred očmi tudi takrat, kadar ne izgovarjaš onih molitev. Seveda ga moreš imeti pred očmi samo v mislih, ne zares. In se z njim pogovarjaš po domače, s svojimi mislimi in svojimi besedami. Torej ne vedno in neprenehoma z onimi, ki ti jih sveta Cerkev na jezik polaga. Če se navadiš na tako tiho in pristrčno pogovarjanje z Bogom, bo resnična ljubezen do Boga v tebi vedno bolj globoka in iskrena, vse bolj globoka in iskrena nego če bi samo od časa do časa opravljal ustne molitve.

To pogovarjanje z Bogom se imenuje miselna molitev. Pravijo ji tudi premišljevalna molitev. Zelo koristna je, pa prav

nič težka. Treba se je samo nekoliko navaditi nanjo.

Ako še vedno ne veš, kaj naj pomeni miselna molitev, se spomni, kako se včasih sredi dela zamisliš in se v mislih pogovarjaš s tem ali onim človekom, ki je v tistem hipu daleč daleč od tebe. Če si mati in imaš sina pri vojakih ali na fronti, ali se ne mudiš po cele ure pri njem v daljnem svetu in skušaš uganiti, kako se mu godi? Stokrat si vse pokličeš v spomin, kako je bilo takrat, ko je bil zadnjikrat doma na dopustu. In potem skušaš uganiti, kako bo, kadar spet pride. In potem se spomniš na besede v njegovem zadnjem pismu in jih ponavljaš sama pri sebi drugo za drugo. Obenem pa tehtaš njihov pomen. Ali ni tako?

Podobno bi lahko opisal, kako se v mislih dolgo pogovarja žena s svojim odsotnim možem, mož z ženo, otrok s starši, prijatelj s prijateljem, ženin z nevesto. Celo to bi se dalo zanimivo popisati, kako se včasih po cele ure v mislih kregaš s človekom, ki sta si prišla v kaki reči navzkriž. Kadar bodo iznašli tako mašino, ki bo zapisovala človekove misli, kakor že danes razne mašine zapisujejo človekove besede — koliko takega blaga se bo razodelo iz človeških glav in iz človeških src!

No, zakaj bi ne mogli vsega tega obrniti na božjo plat in pritiskati na to, da naj bi se taki tihi pogovori pogosto vršili tudi med človekom in Bogom, kakor se tako lahko in skoraj sami od sebe vrše med človekom in človekom?

Sveti Alfonz našteva celo vrsto zgledov in daje tako žive nauke, da jih lahko kar z rokami zagrabiš, kako naj se taka miselna molitev vrši. Zapišimo jih nekaj tu na papir. Ti, ki bereš, kar je na tem papirju, si jih pa zapiši v spomin in srce!

Kadar ležiš v postelji in te spanec še ni pograbil, misli na to, da se nekoč vležeš na svojo smrtno posteljo. In smrtna postelja ti odpre vrata pred sodni stol božji. Kadar vidiš, da nesejo mrliča pokopat, misli na to, da bodo nekoč tudi tebe tako nesli. Nikar ne ostani s svojimi mislimi le pri onem človeku, ki ga ni več med živimi, kakšen je bil in kakšen bi ne smel biti. Ta-

ke misli so zdaj brez vsake koristi. Misli rajši nase namesto na onega. Misli na svojo smrt, ne na smrt onega drugega. Pa saj niti kakega pogreba ni treba čakati, da si vzbudiš take misli. Že kadar vidiš, da sonce zahaja za hribe, naj se vzbudi v tebi misel: Takole zahaja tudi moje življenje in ne bo dolgo, ko bo zatoni za hribe dolge dolge večnosti . . .

Kadar slišiš, da se mogočnjaki in bogataši tega sveta bahajo s svojo imenitnostjo in s svojim bogastvom, nikar ne začni vzbujati v sebi nevoščljivosti in želje, da bi se tudi tebi tako godilo. Rajši zamahni v mislih z roko in reci: Ali ni Bog največji zaklad, ali mi je res treba še kaj drugega? Kako nespametni so posvetnjaki, ki se zaljubijo v vse, samo v Boga ne . . .

Kadar vidiš imeniten nagrobni spomenik, naj ti pride misel: Ako je človek, ki je tu pokopan, zdaj pogubljen, kako brez pomena je ta spomenik! Ko stojiš pred posušenim drevesom, naj ti pride na misel Kristusova prispodoba, da se vsako drevo, ki ne prinaša sadov, poseka in v ogenj vrže. Pa prav tako tudi vsak človek, ki ne pozna ljubezni do Boga.

Če bereš o obsojencu, kako je trepetal pred svojimi sodniki, ali če morda tak prizor celo pride naravnost pred tvoje oči, pomisli, kako mora šele trepetati grešnik pred sodnim stolom božjim! Kadar čuješ, kako je kak sovražni napad razburil ljudi v tem ali onem kraju, pomisli, kako bo onim dušam na sodni dan, ki bodo slišale besede Sodnikove: Poberite se izpred mene:

Če gledajo tvoje oči po nepreglednem mirnem morju, ki je kakor kristalno zrcalo, ali po lepi pokrajini v cvetoči pomladi, misli na mir in notranjo srečo, ki jo mirna vest in milost božja v dušo prineseta. In kadar zahrumi vihar preko pokrajine, da se lomijo drevesa in padajo veje, spomni se na viharje, ki hrume v duši, zapisani zločinom in grdim pregreham.

Kadar se sprehaš med gredicami, polnimi dehtečega cvetja, misli na nepopisne blaženosti, ki jih je Bog pripravil svojim izvoljencem v svetih nebesih. Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo . . . Kadar

gledaš vodopad, ki se spušča preko skalnih strmin v globino, zaželi si v dnu duše, da bi mogla tudi ti takole hiteti brez vsake ovire v božje naročje! Ko slišiš ptičje žgolenje, ki ti napolnjuje s sladkostjo uho, se spomni, kako ptički po svoji naravi slave Boga, in pomisli, kako prav je, da tudi tvoja duša poje in poje v čast vsevišnjemu Gospodarju zemlje in nebes.

Ko se zaveš, kako se je drevo na vrtu spremenilo iz zimskega spanja v pomladno lepoto, hvali Boga, da se toliko duš po milosti zakramentalne odveze iz grešnjega spanja v pomladno božjo ljubezen obleče. Ko ti oko pade na mlado jagnje, ki krotko sledi človeku, pomisli na Jagnje božje, kako je krotko neslo na Kalvarijo križ . . .

Tako in podobno uči sveti Alfonz. Ali ni vse to zares prekrasno navodilo za pogovarjanje z Bogom? In ali je res tako težko? Le priznajmo, da ni! Le priznajmo, da bi s takimi pogovori čudovito rasla v nas božja ljubezen in da bi res "vedno molili", če bi se takega pogovarjanja navadili. (Konec prih.)

POZOR!

Še nekaj desetoric letošnjih **KOLE-DARJEV** nam je ostalo. In še ti so nam ostali bolj po neki pomoti kot radi prevelikega števila izvodov.

Lahko rečemo, da se je Koledar zopet prav dobro prodajal in vsesplošno ugajal. Hvala vsem, ki so ga kupili, še bolj pa onim, ki ste ga prodajali!

Kdor ga pa še nima, pa bi ga rad imel, naj pohiti z naročilom in pošlje 75 centov. Radi bi se še teh desetoric iznebili in napravili prostor za druge reči, ki so zdaj na vrsti v našem officu.

Pišite na:

AVE MARIA
Box 608,
Lemont, Illinois.

KAKO MOLIJU TIBETANCI

PREDEN govorimo kaj več o veri in molitvi Tibetancev, moramo vedeti, kdo so Tibetanci, kje žive in kakšna je njih domovina.

Ta se imenuje Tibet ter je na zemlji največja in najvišja planota, ki leži sredi Azije in meri 1,200,000 kv. km. Dasi je torej skoraj petkrat večja kot Jugoslavija, ima vendar komaj 6½ milijona prebivalcev. Planota je visoka 3000 do 5000 m; vanjo poseza do 7500 m visoko gorovje Kvenlun, a na jugu jo obdaja najvišje gorovje na svetu, Himalaja. Njen zapadni del je brez stalnih rek in ima obširna slana jezera. Podnebje je celinsko, z vročimi poletji in ostrimi zimami. Padavin dobiva planota zelo malo, posebno njen zapadni del; tudi snega pade malo. Vzhodni del planote je rodovitnejši od zapadnega. V okolici Lhasse, glavnega tibetskega mesta, v višini 3630 m, torej v višini, v kakršni leži pri nas več sneg, uspevajo še pšenica, grah, krompir, bob itd. Pa tudi drugod ni planota brez življenja, naprotno: polna je življenja povsod, kjer poganja le borna trava iz zemlje. Jaki, ki so jih tudi že udomačili in ki nadomestujejo našo govejo živino, nadalje divji osli, antilope, volkovi, medvedi in razni glodavci se gonijo včasih v ogromnih čredah po obširnih planotah.

V južnem Tibetu je prebivalstvo večinoma stalno naseljeno in se peča poleg živinoreje tudi s poljedelstvom, na severu pa žive v klobučinastih jurtah pastirji ali nomadi, ki potujejo s čredami iz kraja v kraj.

Tibetanci so primeroma vejica ogromnega mongolskega plemena, ki mu pripadajo med drugimi Kitajci, Japonci in sosede Tibetancev — Mongoli v ožjem pomenu besede. Po visokosti, telesni moči in resnosti se odlikujejo od ostalih mongolskih narodov. Polti so vobče rumene, ki pa postane pri delovnih slojih na obrazu in rokah popolnoma temna, dočim imajo premožnejši sloji skoro tako svetlo polt kot Evropci. Temna polt izvira le deloma od vetra, v večji meri pa od nesnage, ki se nabira na obrazu in rokah. Še temnejšo polt imajo žene, ker si

mažejo obraz in roke z mastjo in drugimi pridatki, ki naj varujejo kožo pred ostrimi vetrovi.

Življenje tibetanskih nižjih slojev je precej borno. Njih glavna hrana je poleg sira in mleka opečni čaj, ki velja po vsej srednji Aziji za plačilno sredstvo ali denar. Dobivajo ga iz Kitajske v zameno za sol. Pripravlja se iz čajnih odpadkov, ki se stisnejo v opečno obliko. Ta čaj ne služi toliko za pijačo nego za jed. Kuhajo ga skupno z ječmenovo moko, soljo, sirovim maslom, mlekom itd. Za Evropeca baje ta godlja ni, toda použiti jo mora, če se mu tudi obrača želodec, ker ne sme žaliti gostitelja. Vsakemu gostu nalije namreč gospodinja za prvi pozdrav v leseno skledico, kakršno nosi vsak Tibetanec vedno na vrVICI krog vratu, vročega opečnega čaja. Gost vzame nato od gospodarja žličico moke in jo strese v čaj. Srečen tisti, ki ume moko zmesiti v cmok, da laže zdrzne po grlu kakor napol sirovi lep, ki sicer nastane. Premožnejši sloji uživajo tudi meso, dasi jim njih vera prepoveduje ubijati živali. Klanje in pobijanje živali je dovoljeno le posebni kasti (posebnemu stanu).

Za kurivo uporabljajo Tibetanci posušeno blato domačih živali, ker se les le težko dobi in je zelo drag.

Čeprav je pokrajina zelo bogata najrazličnejših rud in draguljev, vlada v njej vedno vobče revščina, zakaj od naravnega bogastva imajo Tibetanci le malo dobička, ker jih le preveč izkoriščajo Kitajci.

To bi bil kratek opis Tibeta in njega prebivalcev. Omenjeno naj bo le še, da je Tibet že izza prastare dobe delno odvisen od Kitajske. Za kratko dobo je prišel leta 1900. pod rusko pokroviteljstvo, čeprav so preprečili Angleži sestanek ruskega prestolonaslednika, poznejšega carja Nikolaja II., s tibetskim cerkvenim in obenem posvetnim vladarjem. Rusija je izgubila to pokroviteljstvo, ko so pridrli Angleži leta 1904. kot prvi Evropci do glavnega mesta Lhasse in prisilili tibetskega cerkvenega glavarja, Dalai-Lamo, k begu. V novejši dobi je postal Tibet dobro znan po spisih slavnega raziskovalca srednje Azije, Sven-Hedina.

Sedaj pa se vrnimo k veri in verskim ob-

redom Tibetancev! Tibet je pod kitajskim okriljem stoječa budhistična cerkvena država. Vladajoči stan so menihi — svečniki — lame, ki živijo v samostanih in tudi izven njih. Vsaka osma oseba je menih. Dasi je tudi precej ženskih samostanov, vendar prevladuje število menihov. Nekateri samostani so kar mesto zase s 300 do 400 stavbami in s 3000 do 7700 menihi. Največji izmed njih so v okolici mesta Lhasse, v Lhasi sami pa so našteali čez 18.000 menihov. Vsi ti menihi, lame imenovani, živijo od beračenja. V samostanih se nabira ogromno bogastvo.

Tibetanci so, kakor že mimogrede omenjeno, pripadniki Budhove vere. Budha je nastopil v 6. stoletju pred Kristom v Indiji kot oznanjevalec nove vere. Učil je, da je vse na svetu ničevno, torej tudi življenje. Rešitev človeštva je mogoča edino v uničenju hrepenenja po življenju in uživanju. Tisti, ki se je otresel in znebil vseh posvetnih poželenj, je dosegel "nirvano", to je oprostitev vsega pozemeljskega. Človeku, ki se je povzpел do tega poslednjega cilja človeštva, se ni treba bati, da se po smrti njegova duša ponovno rodi ter preseljuje v razni živali in človeška bitja tako dolgo, da je popolnoma očiščena. Ta poslednji cilj dosežejo najlažje menihi. Odtod torej ogromno število menihov v Tibetu.

Budhova vera se ni mogla v Indiji ustaliti, toda razširila se je po vsej srednji in vzhodni Aziji. Seveda so jo povsod po svoje priredili in pokvarili mnogo lepim Budhovih nauk. Budho časte dandanes kot boga. V Lhasi je sedež najvišjega cerkvenega poglavarja, Dalai-Lame, ki predstavlja učlovečenega Budho. Po nazorih Tibetancev se preseli Budhova duša v telo vsakega Dalai-Lame v telo dvoletnega do triletnega dečka. Iz 20 do 30 dečkov, ki pridejo v tem oziru v poštev, določijo bodočega Dalai-Lamo z žrebanjem. Drugi način določitve je ta, da postane Dalai-Lama tisti deček, ki se neopozorjen dotakne trupla mrtvega Dalai-Lame. Seveda se pri tem lahko malo pogoljufa. Jasno je, da dvoleten ali trileten, pa tudi starejši deček ne more vladati, temveč vladajo zanj drugi višji svečniki.

Poleg Dalai-Lame uživajo čast učlovečenega Budhe še trije drugi visoki verski dostojanstveniki z imenom Kutuhta.

Molitev Tibetancev je popolnoma mehanično delo. Med vsemi najbolj priljubljenaja je: "Om ma-ni pad-me, hum". Molila se je prvotno v čast bogu Padmani. Ponavlja jo po tisočkrat na dan. V ta namen imajo posebne rožne vence s 120 kroglicami. Pri vsaki kroglici izgovarjajo besede te molitve in ko pridejo do 120. kroglice, začno zopet iznova. Molitev se vidi napisano na vseh hišah, spomenikih, drevesih itd. Po stokrat in stokrat se jo najde napisano na dolgih trakovih, napetih od drevesa do drevesa ali celo od hriba do hriba. Ti trakovi se majo na lahko v vetru in molijo namesto njih lastnika. Pri vsaki hiši imajo razen tega posebne molivne strojčke. Vsakdo, ki gre mimo hiše ali vstopi v hišo, zavrti tak stroj, ki moli za dotičnega, dokler se ne vstavi. V rokah nosijo strojčke, ki se vrte sami od sebe pri hoji, večje pa nosijo pritrjene na rami in jih poganjajo z vrstico. Prav velike molivne stroje goni voda ali veter. Seveda so na vseh strojčkih trakovi z napisanimi molitvami. Nadalje imajo še molitvene zastave na visokih drogih in kovinske ali usnjene valje. Poganjajo jih z vrvicami; pri vsakem obratu pa se oglasi zvonček.

Enake molivne strojčke imajo tudi v sosedni Mongoliji in sploh povsod, kjer je razširjena Budhova vera.

Budhi in svetnikom v čast se vrše vsak dan obširni verski obredi s petjem in molitvami, razen tega jim prinašajo trikrat na dan, to je ob solnčnem vzhodu in zahodu in ob luninem vzhodu daritve, sestojede iz moke, sirovega masla, žita, cvetic itd. Petje spremlja godba na pihala. Ob določenih praznikih so slavnostne procesije.

Med vsemi molitvami se največkrat ponavlja spredaj omenjena. Glasi se v slavnostnem koralnem petju lam in neprenehoma jo ponavlja navadni Tibetanec na svojem rožnem vencu. Veter se poigrava z molivnimi trakovi, zastavami in stroji in tujcu se zdi, kakor da se zgrinja vsa obširna tibetanska planota vsкупno skrivnostno molitev: "Om ma-ni pad-me hum".

SKOPUH

(Ruska narodna.)

Večjega skopuha od bogatega trgovca Marka ni bilo na svetu. Nekoč n. pr. gre na sprehod in idoč po cesti zapazi berača; stavec sedi in prosi vbogajme: "Dajte mi kaj, prijatelji božji, radi Krista." Bogatin Marko gre mimo. Takoj za njim je šel tisti čas siromašen seljak; zasmili se mu prosjak in mu da kopejko. Bogatina je sram, obstane in reče seljaku:

"Poslušaj me, daj, posodi mi kopejko; rad bi dal kaj beraču, a nimam drobiža!"

Seljak mu jo da in vpraša: "In kdaj naj pridem, da mi jo vrneš?"

"Pridi jutri!"

Drugi dan gre seljak k bogatinu po kopejko. Prišedši na njegov širni dom, vpraša: "Ali je bogatin Marko doma?"

"Je doma; kaj bi rad?" vpraša Marko.

"Prišel sem po kopejko."

"Oh, prijatelj, pridi pozneje, vprav sedaj nimam drobiža."

Siromak se pokloni, obrne se in reče: "Pridem jutri."

Pride drugi dan — spet tako: "Drobiža sploh nimam! Če hočeš, mi zmenjaj stotak. Če ne, pridi čez dva tedna."

Za dva tedna je siromak zopet pri bogatinu, a Marko bogatin, ko ga zapazi z okna, reče ženi:

"Ti, žena, jaz se slečem, ležem pod svete podobe, a ti me pokrij s platnom, sedi in jokaj, kakor da sem umrl. Ko pride seljak po dolg, mu reci, da sem danes umrl."

In res, kakor je mož odredil, tako žena napravi: sedi in se bridko joka. Ko pride seljak v gornjo sobo, ga vpraša: "Kaj iščeš todi?"

"Dolg od bogatina Marka," odgovori siromak.

"No, človek, kazalo je, da bo bogatin Marko dolgo živel, pa glej, baš poprejle je umrl."

"Bog mu grehe odpusti! — Dopusti, žena, naj mu postrežem za svojo kopejko in mu grešno telo umijem."

Ko to reče, pograbi železen lonec vrele vode in poliva bogatina Marka z njo. Mar-

ko komaj prenaša; kremži se in brca. "Brcaj ali ne brcaj — sem daj kopejko!" govori siromak. Omije ga in obleče, kakor je treba. "No, gospodinja, kupi krsto in ukaži, da naj ponesejo Marka v cerkev; hočem mu peti bilje."

Bogatina Marka polože v krsto in odnesejo v cerkev in seljak mu začne peti bilje.

Nastane trda noč. Kar se odpre okno in v cerkev stopajo tatovi, razbojniki. Seljak se skrije za oltar, tatovi pa si začno deliti plen. Vse si razdele, samo zlata sablja še ostane. Vsak jo hoče imeti, nihče ne popusti. Naenkrat skoči siromak izza oltarja, rekoč: "Kaj se prepirate? Kdor odseka mrliču glavo, njegova bodi sablja!" Marko bogatin skoči ves iz uma pokonci. Tatovi se prestrašijo in zbeže.

"No, človek, pridi, da si razdeliva denar!" reče Marko.

Razdelita na enako; mnogo je dobil i ta i oni. "A kaj je s kopejko?" vpraša siromak.

"E, prijatelj, saj sam vidiš — ni drobiža!"

In tako bogatin Marko ni nikoli vrnil kopejke.

Umrlí so sledeči naročniki:

Mrs. Anna Zalar, Willard, Wis.
 Mrs. Joseph Božic, Gowanda, N. Y.
 Mrs. Glinšek, Ely, Minn.
 Uršula Peshel, Ely, Minn.
 Angela Zupančič, Ely, Minn.
 Mrs. Mary Malnerich, Enumclaw, Wash.
 Frank Beg, Barberton, Ohio.
 Mrs. Kuhel, Ladewood, Ohio.
 Mary Lewis, Cleveland, Ohio.
 Anton Zgonc, Bridgeville, Pa.

Zahvaljujejo se Bogu, Jezusu in Mariji, Presv. Srcu Jezusovemu, Mariji Pomagaj in Frideriku Baragu za pridobljene milosti:

C. Grosdeck, J. Varšek, F. Skubic, Mrs. M. Matkovich, J. Burkhardt, C. Knaus.

JOŽETOM IN JOŽICAM ZA GOD

Jože Starešinič, Kanada.

Ljubi rojaki, rojakinje blage,
Jožeti moji, vse Jožice drage:
v duhu pred vas bi jaz hotel stopiti,
sreče za god vam obilne voščiti.
Bog pa naj milost mi pesniku da,
da ne bom žalil nikomur srca!

Zgodaj na Jožefov praznik vstanite,
boljšo obleko ta dan oblecite!
V cerkev se najprej odpravite k maši,
Jožef pomaga v molitvi naj vaši.
On naj izprosi vam vsem od Boga,
zdravje in srečo in radost srca!

Naj bi po maši pripravljeno bilo
Jožetom, Jožicam tolsto kosilo!
Naj vam ne manjka priljubljene krače
in pa dišeče godovne pogače!
Voščim vam tudi — zares, ne za špas —
nekaj prav pristnih teh kranjskih klobas.

Voščim, da v peči puranček bi cvrčal,
vina bokal iz kleti vam prifrčal.
Jožeti take reči imamo radi,

vi tam v Ameriki, mi tu v Kanadi.
In če pečenka pred nami diši,
Jožeti, Jožice jemo jo vsi.

Eno pa Jožetom vsem priporočam,
Jožicam tudi prav isto naročam:
(če bom to reč prenerodno povedal,
dobri urednik bo malo spregledal . . .)
Prav pregloboko ne glejte v bokal,
lahko bi kdo še pod mizo zaspal . . .

Kdor ne uboga, naj sebi pripiše,
mačka mu jaz ne bom gonil od hiše.
In če patron mu bo s prstom zapretil
ali še huje pod nos mu posvetil,
nočem, da rečete: Jože je kriv, —
saj sem vas lepo kot oče svaril!

Torej, to moje je srčno voščilo,
zraven pa bratovsko priporočilo.
Vsi pa za dobro te verze vzemite
in se na Jožeta nič ne jezite!
Zdaj pa zapoje naš vrli naj krog:
Jožeti, Jožice, živi nas Bog!

STOJI, STOJI LJUBLJANCA

Jože Starešinič, Kanada.

Stoji stoji Ljubljanca,
Ljubljanca skumrana,
na plečih nosi žaklja,
oj težka žaklja dva.

Pa kaj je v tistih žakljih,
me morda vpraša kdo.
Čemu me poprašuješ,
saj je zapisano.

O slavno belo mesto,
Ljubljanca, dolga vas,
kako si spremenila
ta lični svoj obraz!

Po razcefranem plašču
ti ščurki lazijo
in pajki in stenice
ti rdečo kri pijo.

Ostudno to golazen
poznate dobro vsi:
je tuje zemlje lačna,
po tujem hrepeni.

Ostudni tej golazni
nacizem je ime;
fašizem pa Ljubljanco
najprej zaslužnil je.

Spodili so študente,
spodili šolmoštre;
nacisti in fašisti
povsod se zdaj goste.

Iz narodnega doma,
nekdaj živahnega,
so naredili štalo
za konja Mussovga.

Na Gradu starodavnem,
na šancah gor nekje,
kot v veku starodavnem
grmade spet gore.

Na njih se cvro Slovenci,
Slovenci narodni;
kultura vsa slovenska
s plamenom tam gori.

Ljubljanca je pri srcu
kot materi hudo,
po njenem velem licu
solze bridke teko.

Nacisti in fašisti
pa pravijo tako:
Čemu bi poslušali
to staro babnico?

Za rabo ni nobeno
babše izmozgano,
kar kruha je imelo,
že vse pobrali smo.

Ostudni ta nacizem
Ljubljanco zgrabil je,
nič stok ji ni pomagal,
y pržon zaprl jo je.

In revica Ljubljanca,
od vseh ostavljena,
v nesnažnem tam pržonu
zdihuje in tarna:

"Oh, kje so tisti časi,
oh, kje je doba ta,
ko tujci so čistili
me z vseh strani sveta?"

Sovragi pritepeni
so me oropali,
ostale so mi solze,
sovrag mi pije kri."

Oтира si in briše
pregrenke te solze,
prekletstvo glasno kliče
na nacijske glave.

To pesem sem napisal
in v naš jo list poslal,
čeprav bo morda komu
zato pri srcu žal.

Slovenski rodoljubi,
berite pazno vsi,
kako Ljubljanca beli
se v naših dneh godi!

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

Sveti Oče Pij XII. ponovno izjavlja, kakor trdijo razna poročila, da ne misli iti iz Rima, pa naj se zgodi karkoli. Znano je namreč, da Hitlerjanci zelo pritiskajo papeža, naj se preseli kam v Nemčijo ali vsaj v Švico. Očitajo mu, da je Vatikan danes pribežališče raznih beguncev in zavezniških agentov. To baje kaže, da papež ni tako neutralen kakor se dela. Zato bi ga radi spravili iz Rima, da bi bil prisiljen potegniti z Nemci in pretrgati vsake stike z Zavezniki. Sploh je papež danes v silno težavnem položaju in potrebuje veliko molitve, kakor jo je potreboval Peter, ko je bil v ječi.

Iz zavezniškega tabora tudi letijo očitki na papeža, dosedaj posebno iz Moskve. V nasprotju z osiščem očita papežu Moskva, da drži z fašizmom in nacizmom. Še ni dolgo, ko so iz Moskve prileteli prav težki očitki in so vzbudili pozornost vsega sveta. Velika večina ljudi po vsem svetu dobro razume, da tu ne gre za resne pogrške papeževe politike, ampak so ti očitki le en pojav v splošni moskovski propagandi, ki tako rada gre svojo posebno pot. Najboljši dokaz, da je papežovo stališče še vedno najbolj pravo, je pač ta, da letijo na papeža očitki od obeh strani in se

torej med seboj pobijajo.

Vodilni katoliški tednik "America" z zadovoljstvom ugotavlja, da kar se tiče Amerike, napad Moskve na papeža ni našel ugodnega odmeva. Razume se, da so se oglašili proti temu napadu vsi katoliški listi, mnogi škofje in drugi odlični besedniki katoliškega sveta. Toda list "America" dostavlja, da je tudi cela vrsta svetnih listov in časnikov izrekla svoje začudenje nad neutemeljenimi napadi iz Moskve. To je za našo deželo vsekako dobro znamenje.

"Pisano Polje", ki izhaja v "Glasilu slov. katoliškega delavstva v Ameriki", si pa ne jemlje k srcu moskovskih napadov na papeža. Sugerira nekako, da gre tu zgolj za politiko. Namesto da bi se potegnili to "Pisano Polje" za papeža, ki je obrekovan, kakor so storili vsi drugi katoliški listi in časopisi, nam pove, da so "Irci kakor sršeni na Stalina te dni." Irci torej, za druge katoličane v Ameriki ne gre! In ker je "Irec Irec, ne le katoličan", ni treba drugega povedati katoliškim bralcem "Pisanega Polja" o priliki moskovskih napadov na papeža ko samo to, da so Irci sršenasti! In zakaj so sršenasti? "Irec je v srcu gojil tiho željo . . ., da bi Hitler zmagal". Tako pove "Pisano Polje". Iz tega sledi po človeški logiki: Če je še kak drug katoličan v Ameriki "sršenast" radi moskovskega napada na papeža,

naj si pogleda v srce in bo videl, da je tudi v njegovem srcu skrita želja, "da bi Hitler zmagal". Malo čudne reči se berejo zadnje čase na "Pisanem Polju" in večkrat bi bilo treba prenameniti napis tiste kolone v "Zmešano Polje".

Dogodki v starem kraju. —

Na drugem mestu te številke lahko berete listo imen dobrih katoliških Slovencev v stari domovini, ki so jih neusmiljeno pomorili toliko češčenji partizani. V današnji številki objavljena imena so samo kapljica v morje med vsemi, ki jih je zadela ista usoda. Enako lahko berete poročilo o dogodkih v Sloveniji po padcu izdajalske Italije. Današnje poročilo, kakor vidite, ni prišlo iz vrst "klerikalcev", ampak "naprednjakov". Toda ako ste brali podobna poročila, ki smo jih prejeli izpod peresa katoliško mislečih ljudi, boste hitro lahko videli, da pri naprednjakih partizani ne uživajo prav nič večje časti kot pri katoličanih. Tako je namreč doma v Sloveniji, drugače seveda tu med nami v Ameriki. Je pa precej čudno, kako si moremo mi predstavljati "reševanje" rojstne domovine, ako mislimo, govorimo, pišemo in delamo popolnoma zoper voljo rojakov doma. Res, strašno nam bodo hvaležni za naše "reševanje"!

Ni vse po našem okusu, kar beremo v poročilu iz starega kraja, ki je objavljeno v današnji številki. Izrazi zvestobe do kralja, ki zve-

nijo iz poročila v slovenskih četnikih, ni po našem okusu. Poudarjanja Mihajlovičevih zaslug smo se tudi odvadili. In naš urednik tudi ni zato sprejel tega poročila v svoj list, da bi skušal zopet ustoličiti Mihajloviča in Petra namesto Tita in njegovih partizanov. Naša misel je pač ta, da naj narod sam odloči, in sicer popolnoma svobodno odloči kdo in kako naj vlada tam po vojni. Toda eno sledi povsem jasno tudi iz tega poročila, namreč to, da Slovenija po ogromni večini ne drži s partizani, ne "klerikalna" in ne "napredna" Slovenija. In to je važno. Zakaj in čemu naj potem slovenska in neslovenska Amerika vsiljuje partizansko vlado in oblast staremu kraju, to človek rzsodi, če moreš!

Načela so prava, taktika pa

— o joj! — Tako se je izrazil nedavno tega eden naših urednikov o vsem pisanju zoper partizane in njihove pristaše v SANSu in izven SANSa. Tega pisanja je bilo največ v "Ameriški Domovini" izpod peresa urednikovega in raznih dopisnikov. Taktika je bila torej — o joj! No, bila je res ostra in tu pa tam vsiljiva, rentočila je! Pa prav take taktike je bilo treba za naš zmešani, pa obenem silno zaspansi čas, da je sploh prišlo nekim krogom do zavesti, kar priznava dotični urednik, da so bila **načela prava**. To je glavno. Na neki način je bilo treba zbuditi naše katoliške čuvarje k pozornosti. In ko se je videlo, da je vsak drugačen način bob v steno,

je moralo pač priti do "o joj taktike".

"O joj taktika" je šele po dolgih mesecih privedla do tega, da smo mogli v neki resoluciji katoliških ljudi v SANSu brati besede: ". . . je naša želja da SANS ostane, in to edino kot NADSTRANKARSKA politična organizacija." Dasi torej ista izjava ugotavlja, da "so se nekatere vodilne osebe pri SANSu . . . zavzele za **sovjetizacijo in komunizem . . .**", vendar KSKJ izraža samo skromno ŽELJO, da bi bil SANS nadstrankarska organizacija. Prosimo tistega urednika, ki je zapisal svojo besedo o "o joj taktiki", da nam razloži, kakšno taktiko je treba zavzeti napram TAKIM čuvarjem katoliških načel. Ko jih celo s kolom dvignete kvečemu do tega, da se drznejo zapisati v izjavo samo neko skromno željo, majhno, ponižno in bojzljivo željico — čeprav bi lahko vedeli, da SANS v vsem svojem udejstvovanju že dolgo bije naravnost v obraz vsej Sloveniji, katoliško in nekatoliško misleči Sloveniji — pa vendar samo drobna želja, da bi ostal SANS (kako bo "ostal", ko pa že skoraj od vsega začetka ni bil!) nadstrankarski!

Plašč po vetru obračati, so včasih rekli take početju,

kot ga opažamo danes tudi med slovenskimi ameriškimi katoličani svetnega in duhovskega stanu. "Smešno bi bilo," je pisal na primer urednik Glasila enemu svo-

jih dopisnikov, "ako bi list prinašal na prvi strani poročila o velikih uspehih partizanov, znotraj pa pisal zoper partizane." In je odpo vedal vsako objavljanje poročil zoper partizane. Tako zapadejo površni in nesamostojni značaji trenutnemu vetru, ki je potom ogromne in spretno vodene propagande dvignil na ščit "Tita" in njegove partizane, ki imajo en sam končni cilj: uvesti v Slovenijo in celo Jugoslavijo komunizem. In to zoper voljo ogromne večine ondotnega prebivalstva. Diktatura od zgoraj navzdol, čeprav trdijo nasprotno. Ni čudno, da se spričo takih "katoliških" značajev visoke glave pri SANSu lahko javno zavezujejo, da bodo dobesedno ugodile željici katoličanov po nadstrankarskem vodstvu SANSa, na tihem se pa tej skromni željici v pest smejejo.

Splošno je že znano, odkod

ime "Tito". Partizanske čete se nazivljejo z drugim imenom, oziroma so se nazivljale v začetku, takole: Tretji Internacionalni Terrenski Odredi. Vzemite začetne črke teh štirih besed in imate ime "Tito". Takrat, ko je to ime nastalo, je bila še v veljavi "tretja internacionala" in partizani so vedeli, vsaj njihovo vodstvo je vedelo, kaj hoče tretja internacionala. Komunizem po vsem svetu! V tej zvezi je zanimivo, kaj piše magazine "Collier's" v svoji številki od 19. februarija: Tito je dobil svoje ime odtod, ker

(Dalje na platnicah)

v svojem poveljevanju vedno rabi besede: **Ti to stori, ti to naredi, ti to uredi** in podobno. Partizanska propaganda pač zna, kako je treba. Zna tudi marsikaj "razložiti", kadar je treba svetu natrositi peska v oči!

En sam naročnik našega lista se je doslej pritožil, da se "Ave Maria" preveč spušča v "politiko". En sam izmed tisočev! Drugi so videti popolnoma zadovoljni z njeno pisavo. Po pravici! Saj naši naročniki dobro razumejo, da politika in kraljestvo križa ne hodita vedno ločeno, ampak hote ali nehote večkrat posežeta v področje drug drugega. In zlasti politika rada poseže na polje kraljestva križa. Če je taka politika, ki poseže v kraljestvo križa, dobra politika, jo "kraljestvo križa" omenja z zadovoljstvom. Če ni dobra politika, jo tudi omenja, pa seveda ne z zadovoljstvom. Tako omenjanje politike še zdavnaj ni politika in niti enega naročnika ni treba, ki bi radi tega protestiral. Bistrenje pojmov je potrebno tudi z naše strani in to je približno vsa "politika", ki jo pozna naš list.

K "zapisniku" letnega zborovanja glavnega odbora KSKJ.

Na strani 5 "Glasila" KSKJ z dne 9. februarja berem:

"Glede člankov č. g. Father Ambrožiča brat Zupan pojasnjuje, da je njegove članke ustavil priobčevati vsled tega, ker je bila vsebina njegovih člankov kritična in spornega značaja in takih članke se Glasilo ogiblje."

Koliko "drž" pojasnilo g. Zu-

pana, zlasti trditev, da se "kritičnih" in "spornih" člankov Glasilo ogiblje, pokaže očitek Jednotinega članstva, ki je natisnjen v istem zapisniku, na primer izjava društva sv. Vida v Clevelandu, o kateri beremo: "Zeli, da se poročila SANSa, ki so **direktno naperjena proti našemu katoliškemu prepričanju**, ne priobčuje v Glasilu KSKJ, pač pa naj se priobčuje poročila naših čč. duhovnikov, predvsem pa poročila p. Bernarda Ambrožiča."

Tako torej sodi naše članstvo! In urednik Glasila si upa izjaviti, da Glasilo ne priobčuje "kritičnih" in "spornih" člankov! In glavni odbor je dal z mirno-vestjo to reč natisniti v uradni zapisnik!

Nak, "kritičnih" glavni odbor KSKJ nima!

G. Zupan zaključuje svojo izjavo z naslednjimi silno milostnimi besedami:

"Č. g. Father Ambrožiču je Glasilo vedno na razpolago za članke, ki bodo **stvarne vsebine.**"

Skoraj prevelika milost! V teku svojih 19 let bivanja v Ameriki sem napisal v Glasilo že marsikak članek. Najbrž več ko vsi drugi duhovniki skupaj. Saj ne bi opozarjal na to, če ne bi naenkrat prišel v zapisniku letne seje "kritičen" nasvet, naj pišem **stvarno!**

...Jaz bi samo priporočal glavnim odbornikom KSKJ, zlasti seveda ljubeznivemu g. Zupanu, naj tu pa tam malo pogledajo, kako so urejena in kaj pišejo glasila drugih katoliških Jednot v Ameriki. Toliko v odgovor.

P. Bernard Ambrožič OFM,
član društva sv. Florijana
KSKJ. v So. Chicagi.

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

ZA LIST — M. Ciuha 50c, J. Muhič \$3, K. Kochevar \$50, L. Hren \$1.50, K. Kastelic \$2.50, A. Fortuna \$2, M. Janežič \$2, Mr. Mrs. Janežič \$3, T. Mervar 50c, J. Kavec \$2.50, G. Urbas \$2.50, M. Karsnick 50c, J. Mihelich \$5, J. Makovec 50c, A. Oratch \$1, M. Casserman 50c, K. Kušlan 50c.

ZA SEMENIŠČE, Tabernakelj, Kruh sv. Antona, Studente in dru-

go — Rev. G. Kuzma \$5, A. Braeger \$2.50, I. Rezek \$1, F. Pirman \$2, J. Nanut \$10, M. Toplišek 25c, G. Laurich \$10, J. Lochiner \$2, T. Kodelja 50c, J. Burkhart \$1, M. Brodnick \$1, M. Gorup \$2, K. Hrestah \$1.50, F. Skubic \$1, M. Tomazič \$1, A. Srebernak \$2.50, L. Kužnik \$1, M. Gerbec 50c, Mrs. Ruppe \$2, F. Nakerst \$2, Mrs. Rauter \$1, N. N. 25c, Mrs. Kogovšek 50c, M. Klemenc \$2, M. Matkovič \$2, M. Lautičar \$10, M. Grahek \$1, C. Grosdeck \$5, M. Pavlesić \$1, F. Bricelj \$2.50, F. Prhne \$2.50, J. Ponikvar \$5, N. N. \$5, A. Oratch \$1, J. Varšek \$4, J. Ray \$2, F. Hren \$2, M. Ropret 50c, K. Starc \$1, K. Homar 50c, Mrs. Turk \$1, R. Klemenčič 50c, N. N. \$8, C. Knaus \$2, J. Grimšic \$2.50, F. Topolko \$1, M. Florijan \$5, J. Majerle \$5.

ZA LUČKE — J. Roncevič \$1, M. Gustin \$1, M. Cmarker 25c, M. Struktl \$1, M. Jamnick \$1, L. Jelsovar 25c, R. Mance 50c, J. Kozelj \$1, J. Spillar \$1, M. Ciuha \$1, F. Tomazič \$2, M. Bizjak \$1, A. Anceal \$1, J. Shustarsič 50c, H. Pellich 50c, M. Bambič \$1, C. Persa 50c, G. Kobe \$1, A. Nemanič 50c, C. Vrasich 50c, J. Mramor \$2, J. Paulich 25c, M. Brodnick \$1, M. Erchul 50c, A. Konte \$1, L. Hren \$1, M. Sajovec 50c, M. Madic \$1.50, F. Ulcher 50c, S. Podgornik 25c, J. Zabukovec \$1, M. Barbish 50c, M. Malley \$1.50, M. Hočevar 50c, M. Mulh 50c, Mrs. Skerl 50c, Mrs. Pervanje 50c, Mrs. Zakrajšek 50c, L. Simončič \$2.50, Mrs. Hrovat 50c, Mrs. Lupšina \$2.50, M. Strekal \$2.50, A. Vrček \$2.50, A. Rus \$1, Mrs. Meserko \$1, L. Grden \$2.50, F. Turk 50c, F. Krečič \$1, M. Barbish 50c, F. Gradišar 50c, Mrs. Drobnič 50c, M. Garsich \$1, Mrs. Ruppe 50c, A. Skolaris \$1, J. Pucel \$1, M. Troja 50c, M. Skul \$1, J. Rončeviš \$1, R. Jakše \$1.50, M. Grahek 50c, M. Bradeska 50c, R. Simenc \$1, C. Grosdeck \$1, M. Pavlesic \$1, M. Simonich 50c, A. Ček 50c, J. Bradac 50c, C. Jarc 50c, F. Kinkoff 50c, Mrs. Stefančič 25c, M. Sternard \$1, F. Gliha \$1, K. Bojc 50c, Mrs. Pink \$1, J. Ponikvar \$2.50, R. Zgonec 50c, M. Mlakar 50c, M. Leskovec 50c, M. Globokar \$1, L. Jeruč \$1, J. Varšek \$1, F. Lunder

\$2, V. Smitko \$2, D. Strniša \$3, A. Pierce 50c, J. Markovitz 50c, F. Hren 50c, M. Praznikar 25c, F. Topolko \$2, M. Strukel \$2, M. Benda 50c, A. Bencin 50c, K. Bohinc 50c, J. Filipš 50c, M. Casserman \$2, J. Travnikar 50c, M. Kness 50c, Mrs. Zavec 50, Mrs. Darovec 50c, F. Oražem 50c, V. Kellar 50c, J. Rogel \$1.50, J. Petrinčič 50c, M. Komp \$1, C. Knaus \$1, F. Hočevar 25c, F. Topolko \$4, M. Krotec 25c.

ZA APOSTOLAT — V. Erjavc \$20, A. Krze \$30, J. Gliko \$20, M. Kutin \$10, A. Plemel \$10, M. Kocman \$10, J. Travnikar \$10, M. Leskovec \$20, B. Vardijan 50c, A. Rom \$20, F. Lunder \$10, Mrs. Mencinger \$10, Mrs. Pajk 50c, V. Krajc \$10, J. Pink \$10, M. Leskovec \$10, A. Leskovec \$10, A. Prinčice \$10.

ZA SV. MASE — M. Sivic \$2, A. Kriznarich \$1, J. Roncevič \$1, M. Gustin \$4, K. Medved \$1, R. Korn \$1, M. Strukel \$1, Mrs. Novak \$1, T. Cegat \$7, M. Pleše \$2, A. Yohovic \$1, F. Pirman \$3, R. Mance \$1, M. Novak \$5, B. Spenko \$2, J. Spillar \$1, A. Krze \$5, F. Zakrajsek \$1, A. Merkel \$5, H. & J. Repar \$2, I. Chacata \$1, M. Ciuha \$4, M. Janes \$4, A. Ancel \$1, K. Majerle \$2, R. Bizjak \$2, J. Bokar \$2, Mrs. Zbasnik \$2, F. Sarsha \$2, J. Shustarsic \$2, A. Berdice \$1, M. Bambic \$1, G. Kobe \$1, J. Hribljan \$1, R. Cic \$1, M. Hočevar \$7.50, F. Macerol \$1.50, M. Hočevar \$1, J. Papesh \$1, M. Papesh \$1, M. Brtchie \$1.50, A. Mlakar \$1, F. Bačnik \$1, M. Brodnick \$5, M. Gorup \$3, M. Sajovec \$2, M. Modic \$1.50, J. Mravintz \$5, J. Sekula \$4, Mrs. Kastelic \$5, C. Traven \$2, J. Zabukovec \$1, M. Tomazic \$1, J. Hočevar \$3, R. Zallar \$1, A. Judnich \$2, B. Omahne \$1, M. Miklich \$2, J. Kuhel \$20, J. Zupan \$5, K. Hladnik \$10, M. Malley \$1, M. Hočevar \$1, K. Lozar \$3, F. Zimmerman \$1, M. Mulh \$2, Mrs. Skerl \$3, Mrs. Pozarelli \$1, Mrs. Boldin \$1, Mrs. Pervanje \$2, Mrs. Meserko \$2, Mrs. Zagar \$2, Mrs. Stopar \$23, J. Rogelj \$2, Mrs. Skerl \$5, A. Fortuna \$3, M. Hočevar \$1, M. Meljac \$1, M. Urbancic \$2, Mrs. Zupancic \$5, M. Adler \$1, Mrs. Grozdanci \$2, F. Ponikvar

\$5, Mrs. Zakrajsek \$1, C. Hladnik \$10, J. Zupan \$5, A. Trenta \$10, M. Gerbec \$2, J. Mutz \$1, M. Prhne \$3, M. E. Perusk \$1, F. Ulcher \$1, M. Zore \$1, Mrs. Ruppe \$, J. Lesac \$6, M. Kogovsek \$5, A. Smrekar \$1, A. Ribnikar \$1, A. Skolaris \$1, M. Shebenik \$1, F. Zimmerman \$4, M. Papesh \$3, J. Nemanich \$1, F. Lustick \$1, S. Koler \$1, J. Pucel \$1, B. Notar \$5, M. Klemenc \$3, M. Komar \$3, Mrs. Lovrin \$3, R. Jakse \$6, M. Kovec \$1.75, Miss Ievar \$9, M. Grahek \$2, M. Bradeska \$2, M. Karsnick \$2, R. Simenc \$6, M. Pavlesic \$7, M. Simonich \$3, Mrs. Rupnik \$8, T. Yohovic \$1, J. Kerznar \$2, E. Smrdel \$20, A. Tomazich \$3, F. Drasler \$2, N. Zabukovec \$5, P. Zefrin \$2, J. Makovec \$2, M. Jasnar \$1, J. Vrh \$2, A. Cek \$2, A. Rus \$2, Mrs. Prostor \$1, F. Arko \$1, M. Zelko \$1, A. Hočevar \$1, Mrs. Zdesar \$2, T. Potokar \$1.50, N. N. \$5, J. Bradac \$7, C. Jarc \$2, F. Kinkoff \$2, Mrs. Korencic \$1, M. Zele \$5, M. Noda \$2, M. Primoznik \$1, M. Tele \$2, L. Pozar \$1, M. Prijatelj \$1, Mrs. Silc \$1.50, Mrs. Turk \$2, Mrs. Stefancic \$1, J. Miklavcic \$1, Mrs. Mauer \$1, M. Sternard \$5, Mrs. Line \$2, B. Vardjan \$2, Mrs. Sever \$2, F. Gliha \$2, Mrs. Hočevar \$1, J. Bele \$7, K. Bojc \$3, M. Kopac \$3, J. Jerele \$2, Mrs. Pink \$4, Miss Pink \$2, A. Pakez \$3, J. Hrovat \$2, Kuhel Fam. \$50, M. Intihar \$6, F. Ulcer \$1, F. Lunder \$3, V. Smitko \$3, D. Strniša \$2, J. Hočevar \$3, M. Matékel \$3, F. Krall \$5, M. Bizjak \$3, A. J. Brozovich \$2, N. N. \$1, M. Zelle \$4, Mrs. Pajk \$2, M. Jevnikar \$6, M. Lavsh \$2, M. Sivic \$2, Mrs. Korenchan \$5, A. Polis \$1, M. Misic \$5, J. Brodnick \$2, J. Champa \$6, M. Strukel \$1, R. Klemencic \$1, M. Benda \$2, M. Ljubic \$2, A. Bencin \$2, M. Gajner \$5, M. Ropret \$1, M. Globokar \$1, L. Troha \$10, K. Bohinc \$2, M. Hočevar \$7, J. Filipš \$1, L. Pavsek \$2, (A. Ponikvar \$5, M. Augustin \$6, C. Kolar \$5, J. Sercelj \$5, A. Gnidovec \$25, J. Papesh \$5, A. Pelko \$2.50, V. Kellar \$2, J. Hočevar \$1, J. Petrincic \$2, M. Tezak \$10, M. Stariha \$3, M. Smrekar \$1, P. Podgornick \$2, M. Komp \$1, A. Mozina \$1, M. Tursich \$2, R.

Krall \$2, C. Kilter \$5, A. B. Jereb \$2, A. Bolohan \$2, H. Zore \$1, C. Knaus \$2, J. Kokalj \$1, M. Schmitt \$3, F. Hočevar \$2, F. Kvaternik, Mrs. Kozel \$1, M. Krašovec \$5, K. Hladnik \$6, J. Erjavc \$3, F. Shircel \$15, R. Markel \$2, R. Vidmar \$2, J. Mladic \$1, M. Blatnik \$30.

ZA BARAGOVO ZVEZO — Darovali farani sv. Lovrenca: Zveza Sv. R. Telesa \$1, Mrs. Demsar \$1, Mrs. Poje \$1, Mrs. Tekavc \$1, Mrs. Troha \$1, Mrs. Čel \$1, Mrs. Baraga \$1, Mrs. Posh \$1, Mrs. Struna \$1, Mrs. Zalic \$1, Mrs. Roberts \$1, Mrs. Kovrec \$1, Mrs. Cersek \$1, Mrs. Braniselj \$1, Mrs. Potocnik \$1, A. Valencic \$1, J. Leksan \$1, M. Novak \$1, Dr. sv. Lovrenca \$2, A. Zupancic \$2, Dr. sv. Jožefa \$2, Dr. sv. Alojzija \$2, J. Sadar \$3, F. Cesar \$2, Rt. Rev. J. J. Oman \$5, Rev. J. Slapsak \$2.50, Dr. sv. Rešnjega Telesa \$5, L. Grden \$2, A. Fortuna \$2, Dr. Mir SDZ \$2, M. Lindic \$2, N. N. \$1.50, F. Perko \$1, J. Gross \$1, S. Mozič \$1, T. Mozič \$1, T. Prost \$1, F. Tomazic \$1, J. Novak \$1, A. Skerl \$1, J. Roncevič \$1, Oltarno društvo, Calumet \$2, A. Trenta \$5, M. Kocman \$1, **Fara sv. Štefana**, Chicago, \$114.24, **Fara sv. Terezije**, Johnstown, \$56.63, M. Bradeska 50c, T. Potokar \$1, Rev. Jevnik \$10, M. Stušek \$2.50, N. N. \$2, **Fara sv. Družine**, Willard \$15.

ZA MISIJONE — Mrs. Novak 50c.

"TEREZIKA, ROKE SI PODAJVA!"

Iz spominov starega župnika.

TISTI čas sem si mislil, da bi bilo dobro, če bi si človek prepisal in spravil, kadar kje kaj prav lepega bere. Res sem začel ravnati po tej misli in sem si tekom časa nabral precej take zaloge. Včasih brskam po teh papirjih in me veseli, da sem spravljal.

Oni dan sem spet prebiral te zapiske in sem našel naslednjo zanimivo in poučno pisanje, ki sem ga bil nekoč prepisal od nekod:

Jaz, ki to pišem, sem hotela v mladih letih postati redovnica, pa iz raznih razlogov ni bilo mogoče. Potem sem se zapisala v tretji red sv. Frančiška in sem skušala kolikor mogoče krščansko živeti pri svojem svetnem poklicu. Včasih je šlo zelo dobro, včasih pa malo manj. Tudi taki časi so prišli, ko se mi je zdelo vse jako težko in nadležno.

Nekoč smo bile skupaj enakomisleče tjerednice in pregledovale knjigo, ki je popisovala Kristusovo trpljenje. Bile so tudi lepe slike. Ko smo pregledovale knjigo, smo se tudi pogovarjale o Kristusu. Naenkrat ena reče:

"Ali ni čudno, da si nekateri ljudje prav nič ne vzamejo k srcu to bridko trpljenje Kristusovo . . .?"

Na obrazu se ji je videlo, da ji je bilo bridko pri srcu.

Druga pa zaviha nos in rekla:

"Kaj se boš temu čudila, saj je še takih dosti, ki niti tega ne verjamejo, da je Kristus Bog . . ."

Po besedah smo umolknile in vsaka je menda imela svoje misli. Jaz vem, da sem na tistem prav zelo zamerila vsem tistim, ki res morda mislijo in živijo tako, kakor bi Kristus ne bil Bog. Če se prav spominjam, sem ga prosila, naj odpusti tem siromakom in jim da milost, da spregledajo.

Potem smo šle vsaka po svojih opravkih in drugi dan mi je spet prišel na misel pogovor prejšnjega dne. Ampak prišel mi je na misel čisto v drugi obliki. Neverjetno!

Kar nenadoma se je tudi v meni pojavil avom, če je Kristus Bog ali ni . . . Nekaj je s cudno silo tiščalo vame, da bi dejala: Saj morebiti pa Kristus le res ni Bog. Navsezadnje — kdo pa ve za gotovo . . .?

Tedaj sem se zbudila iz svojih zahrbtnih misli in sem se silno prestrašila. Kako je vendar mogoče, da sem samo za hip dala prostora v svojem srcu takim mislim? Bila sem huda sama nase, sram me je bilo in nisem vedela, kaj naj naredim.

Takoj ko sem imela majhno časa, sem se gla po pobožni knjigi in jo odprla. Prav za prav mi ni bilo do branja, hotela sem se samo zbrati, da bi šla čimprej k spovedi in se obtožila svojih brezverskih misli. Za take sem jih namreč imela in sem hotela brž spet postati verna. Tako je bilo v meni, ko sem odprla knjigo.

In glej, pred menoj na strani, ki se je odprla, je bilo brati približno te besede:

"Celo Mala Cvetka, ki bo najbrž kmalu razglašena za svetnico — takrat namreč še ni bila — piše sama o sebi, da so jo včasih tik pred svetim obhajilom navdajali dvomi in nespametne misli, da morda ne bo v resnici prejela Kristusa . . . Pa Mala Cvetka se ni dala zbegati, še toliko bolj se je oklenila svojega Ženina z globoko vero in še večjo ljubeznijo . . . Tako je znala pravočasno spoznati skušnjave in iz njih zajemati veliko duhovno korist, namesto da bi si nakopala škodo . . ."

Ko sem te besede brala, je nastala okoli mene velika svetloba in zdelo se mi je, da je posijalo samo nebeško sonce. Nič več se nisem imela za brezverko in nič več nisem mislila, da sem bila naredila greh, ko sem se zavedela tistih neljubih in zelo nadležnih misli. Nak, zdaj pa res ne bom šla k spovedi, ko vidim, da ni treba. Saj je bila samo — skušnjava! In to sem že tisočkrat slišala, da skušnjava še davno ni greh.

Kar pozabila sem na svoj prejšnji nemir in na spoved nisem več mislila samo radi tega. Začela sem misliti na Tereziko in sem ji dejala v mislih:

"No, če so celo tebi prihajale take misli, ki boš kmalu za svetnico proglašena, zakaj bi v mojo notranjost ne smeje, ki še od daleč nisem tebi podobna."

Potem me je bilo naenkrat sram, zakaj nisem prav nič podobna Tereziki. Nekaj časa sem se mudila v teh mislih, potem je pa spet posijalo sonce. Nekaj mi je reklo: Saj si vendar tudi ti podobna Tereziki! Če ji nisi podobna v visoki svetosti, si ji pa podobna v tem, da imaš podobne skušnjave kot jih je ona imela. Zdaj je samo še treba, da tudi ti enako junaško premagaš tiste skušnjave, kot jih je Terezika premagala, pa bo podobnost med vama naredila še en lep korak naprej . . .

Ko mi je prišla ta misel, sem je bila tako vesela, da sem se prav iz srca zasmejala. Trenutek pozneje se mi je ta smeh zdel prav otročji, toda obenem se mi je zdelo, da stoji zraven mene Terezika in me prav prizanesljivo gleda. To mi je bilo jako všeč in sem začela misliti, kaj naj bi rekla Tereziki, ki je stala poleg mene, zakaj prišlo mi je na misel, da ni čedno, če je nič ne nagovorim.

Preden sem dobro premislila, kaj naj ji rečem, sem kar usta odprla in sem dejala: "Terezika, roke si podajva!"

To je pomenilo toliko kot da sem dejala: "Vidiš, zdaj sva enaki in morava biti veliki prijateljci."

Takoj me je bilo spet sram take preveč zaupne besede, toda tisto branje v knjigi me je tako prijelo, da vse moje misli niso bile več misli, ampak skoraj resnično življenje. Zato se ne smete čuditi, če vam povem, da sem res čutila v roki, kako mi jo je stisnila Terezika. Roka mi je bila topla, še stokrat bolj toplo je pa bilo moje srce.

Zaprta sem knjigo in se spet lotila opravkov. Pomislila sem, kako se je vse to začelo in v spomin mi je prišlo, kako se je bilo začelo z zahrbtno mislijo, da morebiti Kristus ni Bog. Zdaj me ta misel ni prav nič več strašila. Iz vsega srca sem dejala:

"Jesus, odpusti tistim, ki tako mislijo, in daj jim pravo spoznanje. To pa veš, da nobena taka misel še ni zrasla na zelniku mojega srca in tudi ne bo, če mi boš Ti pomagala."

Prav prijetno mi je bilo pri srcu in sem vedela, da bi lahko stopili vsi brezverci celega sveta predme tisti hip in kričali proti meni: Kristus ni Bog, Kristus ni Bog . . . Nič bi me ne zmotili iz mojega srčnega mi-

ru. Vsaka nitka mojega srca je govorila drugače, kako bi me mogel kdo zbegati?

Ko sem še dalje razpletala misli, sem spoznala, da sem zdaj res prav po Terezikinem zgledu dodobra premagala skušnjavo in sem naredila doberšen korak naprej v podobnosti z njo.

Spet sem se na glas zasmejala in rekla: "Terezika, zdaj pa ne samo eno roko, obe mi podaj!"

In sem verjela, da sta se s Terizo rokovali z obema rokama in je malo manjkalo, da se nisva objeli.

Vi pa recite, če hočete, da sem bila malo prismojena takrat, ko se je to z menoj godilo, in da sem malo prismojena tudi sedaj, ko to pišem.

Nič ne maram, kaj boste rekli. Take reči je treba doživeti, potem jih človek razume. In če jih razume, potem zna biti zanje tudi hvaležen Bogu.

Mlad je, kdor je zdrav.

Le enkrat si mlad.

Kdor je mlad star, je star mlad.

Mladi žele biti stari, a stari mladi.

Mlad deluj, a star svatuj!

Kar se mlad naučiš, to star vršiš.

Kar mlad seješ, to star žanješ.

Kar si mlad končal, boš star spoznal.

Česar se mlad naučiš, tega ne izgubiš.

Kdor noče mlad kopati, mora star gladovati.

Ko bi mladi vedel, stari mogel in lenuh hotel — bi se čudeži godili.

Mlad lažnik, dorasel tat.

Mlad gospod — star berač.

Mlad tepen — star vzgojen.

Mlad in moder — ne najdeš nikoder.

Mlada kri mirno ne stoji.

Mlado se da zravnat, staro se ulomi.

Igra se, kar je mlado, staro gode rado.

Mlad hrbet lupi, star piti kupi.

Ko so mladi godni, se razlete.

Mladi mesec ne sveti vso noč.

Mladi stopajo staršem na prste, stari na srce.

Danes mlad in čvrst, jutri prah in prst.